

Geconsolideerde Jaarrekening 2016

Inhoudsopgave

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2016	2
1 JAARREKENING 2016	2
1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2016.....	2
1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2016.....	3
1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2016	4
1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
1.4.1 Algemeen.....	5
1.4.2 Waardering activa en passiva	8
1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling.....	15
1.4.4 Grondslagen van segmentering	18
1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans	19
1.6 Geconsolideerd mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa	34
1.6.1 Mutatieoverzicht materiële vaste activa	34
1.6.2 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	34
1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (Geconsolideerd)	35
1.8 Gesegmenteerde geconsolideerde resultatenrekening over 2016.....	38
1.9 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	39
ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2016: STG. ZUYDERLAND MEDISCH CENTRUM	50
1 JAARREKENING 2016	53
1.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2016	53
1.2 Enkelvoudige resultatenrekening over 2016	54
1.3 Enkelvoudig kasstroomoverzicht over 2016.....	55
1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	56
1.5 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016.....	57
1.6 Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa	71
1.6.1 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA	71
1.6.2 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA	71
1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016.....	72
1.8 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening	74
2 OVERIGE GEGEVENS.....	79
2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	79
2.2 Nevenvestigingen	79
3 CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	80

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2016

1 JAARREKENING 2016

1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2016
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	536.397.909	546.368.393
Financiële vaste activa	2	<u>7.029.744</u>	<u>8.016.995</u>
Totaal vaste activa		543.427.653	554.385.388
Vlottende activa			
Vorraden	3	7.887.639	8.536.639
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's/ DBC-zorgproducten	4	9.341.726	3.157.505
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	558.008	2.197.650
Vorderingen en overlopende activa	6	115.307.816	155.518.736
Liquide middelen	7	<u>36.657.238</u>	<u>20.112.750</u>
Totaal vlottende activa		169.752.427	189.523.280
Totaal activa		<u><u>713.180.080</u></u>	<u><u>743.908.668</u></u>
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal		1.319.297	1.319.297
Bestemmingsfondsen		90.397.384	89.105.663
Algemene en overige reserves		<u>623.045</u>	<u>13.858.976</u>
Eigen Vermogen	8	92.339.726	104.283.936
Aandeel derden	9	2.040.741	2.058.958
Totaal Groepsvermogen		94.380.467	106.342.894
Voorzieningen	10	46.828.435	37.989.327
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	425.394.573	417.818.065
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	5	48.935	3.362.260
Kortlopende schulden en overlopende passiva	12	146.527.670	178.396.122
Totaal passiva		<u><u>713.180.080</u></u>	<u><u>743.908.668</u></u>

1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2016

	<u>Ref.</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	14	695.534.890	680.084.313
Subsidies	15	30.308.377	31.977.857
Overige bedrijfsopbrengsten	16	26.850.921	30.188.477
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>752.694.188</u>	<u>742.250.647</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	17	391.969.600	376.284.480
Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa	18	59.942.539	55.049.550
Bijzondere waardevermindering van vaste activa	18a	0	1.203.024
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	19	76.410.735	72.072.021
Overige bedrijfskosten	20	212.819.000	207.874.866
Som der bedrijfslasten		<u>741.141.874</u>	<u>712.483.941</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		11.552.314	29.766.706
Financiële baten en lasten	21	-22.666.560	-24.198.555
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>-11.114.246</u>	<u>5.568.151</u>
Vennootschapsbelasting	22	481.420	276.630
Aandeel van derden	23	-348.544	-328.147
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-11.944.210</u></u>	<u><u>4.963.374</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		<u>2016</u>	<u>2015</u>
		€	€
Toevoeging / Onttrekking:			
Bestemmingsfonds		1.291.721	3.349.360
Algemene en overige reserves		-13.235.931	1.614.014
		<u>-11.944.210</u>	<u>4.963.374</u>

1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2016

	Ref.	2016	2015
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		11.552.314	29.766.706
Aanpassingen voor :			
- afschrijvingen	1, 2	58.094.365	53.031.679
- mutaties voorzieningen	10	<u>8.839.108</u>	<u>2.759.455</u>
		66.933.473	55.791.134
Veranderingen in vlottende middelen:			
- voorraden	3	649.000	-1.691.999
- mutatie onderhanden werk DBC's en DBC-zorgproducten	4	-6.184.221	-2.587.729
- vorderingen	6	40.708.605	-13.173.176
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	5	-1.673.683	-1.528.758
- kortlopende schulden (incl. schulden aan kredietinstellingen)	12	<u>-32.259.907</u>	<u>-36.129.852</u>
		1.239.794	-55.111.514
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>79.725.581</u>	<u>30.446.326</u>
Ontvangen interest	21	61.903	39.626
Betaalde interest	21	-24.713.715	-24.037.720
Mutaties Algemene Reserve - Overige mutaties	8	0	1.485.425
Ontvangen dividend	2	1.125.125	197.628
Ontvangen Vennootschapsbelasting	22	213.594	81.446
Betaalde Vennootschapsbelasting	22	<u>-109.069</u>	<u>-105.132</u>
		-23.422.162	-22.338.727
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		56.303.419	8.107.599
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	1	-47.955.927	-67.935.533
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	0	0
Overige mutaties financiële vaste activa	2	1.314.174	1.611.177
Investerings deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	2, 23	-693.684	3.120.692
Investerings in financiële vaste activa	2	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-47.335.437	-63.203.664
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	11	41.903.099	95.072.831
Betaald dividend	2	0	-197.628
Aflossing leaseverplichting	11	-1.427.800	-1.723.356
Aflossing langlopende schulden	11	<u>-32.898.793</u>	<u>-41.185.900</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		7.576.506	51.965.947
Mutatie geldmiddelen		<u>16.544.488</u>	<u>-3.130.118</u>
<i>De geldmiddelen hebben zich als volgt ontwikkeld:</i>			
		2016	2015
		€	€
Stand geldmiddelen per 1 januari		20.112.750	23.242.868
Stand geldmiddelen per 31 december		<u>36.657.238</u>	<u>20.112.750</u>
		<u>16.544.488</u>	<u>-3.130.118</u>

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

1.4.1 Algemeen

Algemeen

Zuyderland is ontstaan uit een fusie tussen Atrium Medisch Centrum Parkstad en Orbis Medisch en Zorgconcern. Deze fusie is per 1 januari 2015 geëffectueerd. Stichting Atrium Medisch Centrum Parkstad en Stichting Orbis Medisch Centrum zijn vanaf die datum opgegaan in de nieuwe Stichting Atrium-Orbis Medisch Centrum, welke per 1 juli 2015 de naam Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft gekregen.

Het Zuyderland concern is actief in een breed scala van zorgactiviteiten in de regio Midden en Zuid-Oost Limburg. Deze zorgactiviteiten zijn ondergebracht in twee afzonderlijke stichtingen, elk met diverse deelnemingen. De ziekenhuisactiviteiten worden uitgevoerd in de Stichting Zuyderland Medisch Centrum. Deze stichting is eigenaar van diverse aan het ziekenhuis gelieerde activiteiten, gezamenlijk in de groepsjaarrekening verantwoord onder het "Cure-Segment". Specifieke zorgactiviteiten zijn gebundeld in het "Care-segment" en juridisch ondergebracht in de Stichting Zuyderland Zorg. De activiteiten van het Care segment omvatten zorgcentra, jeugdgezondheidszorg, thuiszorg en huishoudelijke hulp.

Beide stichtingen zijn met elkaar verbonden middels een personele unie en met een gezamenlijke Raad van Bestuur en Raad van Toezicht.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum is het groepshoofd voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van het Zuyderland concern. De Raad van Bestuur heeft besloten om Stichting Zuyderland Medisch Centrum te benoemen tot groepshoofd omdat Stichting Zuyderland Medisch Centrum de grootste entiteit binnen het Zuyderland concern is.

Voor het jaarverslag bij deze jaarrekening wordt verwezen naar het maatschappelijk jaardocument 2016 van Zuyderland.

Vestigingsgegevens

Stichting Zuyderland Medisch Centrum is statutair gevestigd aan de Henri Dunantstraat 5 in Heerlen.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving door zorginstellingen, en Titel 9 Boek 2 BW.

Continuïteitsveronderstelling

Zuyderland heeft met een bankenconsortium een meerjarige financieringsovereenkomst gesloten. Zuyderland voldoet aan de eisen die het bankenconsortium aan Zuyderland stelt.

In 2016 is Zuyderland geconfronteerd met tegenvallende resultaten als gevolg van achterblijvende omzetgroei en een negatieve kostenontwikkeling. Deze kostenontwikkeling heeft vooral te maken met hogere uitgaven voor dure medicijnen, personeelskosten en verzekeringspremies. Daarnaast kon een deel van de productie in 2016 niet gedeclareerd worden als gevolg van overschrijding van plafondafspraken met verzekeraars.

Om de resultaten voor 2017 (en volgende jaren) bij te sturen heeft de Raad van Bestuur een fors pakket aan maatregelen samengesteld. De Raad van Bestuur heeft voldoende vertrouwen in de gewenste resultaten van de beoogde maatregelen

Derhalve heeft Zuyderland de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijzigingen

In 2016 hebben geen stelselwijzigingen plaatsgevonden.

Schattingswijzigingen

In 2016 hebben geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige periode waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2015 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Stichting Zuyderland Medisch Centrum samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overwegende zeggenschap kan uitoefenen. Deze groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen (waarbij sprake is van overwegende zeggenschap) worden alleen geconsolideerd indien ze tevens voldoen aan het materialiteitscriterium, zijnde balanstotaal of omzet \geq €500k. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Zuyderland direct of indirect overwegende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overwegende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft (en die voldoen aan het materialiteitscriterium), worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Deelnemingen waarop geen overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend (geassocieerde deelnemingen) of deelnemingen waarbij wel sprake is van overwegende zeggenschap, maar die niet voldoen aan het materialiteitscriterium, worden niet betrokken in de consolidatie.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderstaande stichtingen en vennootschappen opgenomen, die behoren tot de groep en waarbij sprake is van een overwegende zeggenschap of kapitaalbelang, en die voldoen aan het materialiteitscriterium. Het betreft de volgende stichtingen en vennootschappen die zich als volgt laten onderverdelen in de segmenten Cure en Care:

Segment Cure:

- Stichting Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (groepshoofd);
- Zuyderland Geestelijke GezondheidsZorg BV, Sittard-Geleen (100%);
- Holding ZMS BV, Sittard-Geleen (100%);
- Parking Atrium BV, Heerlen (100%);
- Stichting Beheer Kunstcollectie Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (100%);
- Stichting ZBC Zuyderland-Eyescan Limburg, Sittard-Geleen (100%);
- BV Exploitatie Zorgboulevard, Sittard-Geleen (100%);
- Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen (50%, overwegende zeggenschap als gevolg van 2/3 stemrecht in de Raad van Toezicht);
- Mitralis Zuyderland Klinieken BV, Heerlen (100%);
- Mitralis Expertise Wondzorg BV, Heerlen (50,2%).

Aangezien de definitieve geconsolideerde cijfers 2016 van Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum niet beschikbaar zijn op het moment van het afwickelen van de geconsolideerde jaarrekening van Zuyderland én daarnaast de impact op de geconsolideerde jaarrekening 2016 Zuyderland beperkt

Zuyderland

is, zijn de resultaten over 2016 van de Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum niet verwerkt in de geconsolideerde cijfers 2016 van Zuyderland.

Segment Care:

- Stichting Zuyderland Zorg, Sittard-Geleen;
- Zuyderland Zorgcentra BV, Sittard-Geleen (100%);
- Zuyderland Wijkgebouwen BV, Sittard-Geleen (100%);
- Zuyderland Jeugdgezondheidszorg BV, Sittard-Geleen (100%);
- Zuyderland Thuiszorg BV, Sittard-Geleen (51%).

Als gevolg van het ontbreken van overwegende zeggenschap en/of het niet voldoen aan het materialiteitscriterium zijn de volgende stichtingen en vennootschappen niet geconsolideerd:

Segment Cure:

- Nederlandse Obesitaskliniek Zuid BV, Brunssum (24,5%);
- Eerste Lijns Plus Centrum BV, Heerlen (49%);
- Maasland Urologica BV, Sittard-Geleen (51%);
- Orbis Mooi BV, Sittard-Geleen (100%);
- Orbis Vigor BV, Geleen (75%);
- Medisch Coördinatiecentrum Omnes BV, Sittard-Geleen (50%);
- Stichting Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen (14%);
- Stichting Fondsenwerving Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen (14%);
- Stichting Dermatologisch Lasercentrum Maasland, Sittard-Geleen (50%);
- Zuyderland-Eyescan Limburg BV, Geleen (50%);
- Futsure Health BV, Hoofddorp (50%);
- Meditta Medisch Centrum BV, Echt (24,5%);
- Mitralis KNO BV, Heerlen (20%);
- Mitralis Diagnostisch Centrum BV, Heerlen (20%);

Segment Care:

- Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV, Sittard-Geleen (51%), geen overwegende zeggenschap, betreft een joint venture.

Per 20 december 2016 heeft Stichting Zuyderland Medisch Centrum alle aandelen van de voormalige minderheidsdeelneming Wondzorg Innovatie BV (48%) verkocht waardoor Wondzorg Innovatie BV vanaf deze datum geen deel meer uitmaakt van Zuyderland.

Joint ventures

Van een joint venture is sprake als binnen een gekozen rechtsvorm activiteiten “als gevolg van een samenwerkingsovereenkomst tussen een beperkt aantal deelnemers waarbij de zeggenschap in gezamenlijkheid wordt uitgeoefend” plaatsvinden. Op basis van deze criteria zijn de volgende entiteiten binnen Zuyderland geclassificeerd als een joint venture:

- Medisch Coördinatiecentrum Omnes BV, Sittard-Geleen (50%);
- Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV, Sittard-Geleen (51%), geen overwegende zeggenschap;
- Zuyderland-Eyescan Limburg BV, Geleen (50%).

De joint ventures worden niet proportioneel geconsolideerd. Deze worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde waarbij het netto resultaat van de joint venture op basis van het Zuyderland-aandeel wordt verwerkt in het eigen vermogen in de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening.

Voor nadere gegevens omtrent de groepsmaatschappijen en joint ventures (activiteiten, kapitaalbelang, eigen vermogen, ed.) wordt verwezen naar de tabel zoals opgenomen bij de toelichting op de financiële vaste activa.

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, evenals de deelnemingen, toegelicht onder de toelichting op de financiële vaste activa worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Verder is ook het groepshoofd Stichting Zuyderland Medisch Centrum aan te merken als verbonden partij.

De onderlinge transacties betreffen met name:

- De interne verrekening van personele en materiële kosten vanwege onderlinge (facilitaire) dienstverlening.
- Renteverrekeningen als gevolg van de intercompany rekening-courantverhoudingen.
- Opbrengsten uit hoofde van onderaannemerschap. Zuyderland Zorgcentra BV heeft een gedeelte van de onder haar WTZi-toelating vallende zorgactiviteiten uitbesteed aan de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en Zuyderland Thuiszorg BV. De daarmee samenhangende kosten worden op basis van de opbrengsten door voorgenoemde entiteiten aan Zuyderland Zorgcentra BV in rekening gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

1.4.2 Waardering activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Zuyderland zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De materiële vaste activa waarvan de stichting en haar groepsmaatschappijen, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijving en gebruiksduur

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen: 2-10%;
- Verbouwingen en installaties: 5-10%;
- Inventarissen: 10%;
- Automatiseringsapparatuur: 20%;
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 5-20%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als éénmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud

Periodiek groot onderhoud wordt geactiveerd, voor zover aan de activeringscriteria wordt voldaan. Onderhoudskosten die niet aan de activeringscriteria voldoen, worden ten laste van het resultaat gebracht op het moment dat deze zich voordoen.

Bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer zich wijzigingen of omstandigheden voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald op basis van de bedrijfswaarde berekening waarbij de boekwaarde van de activa wordt vergeleken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstroom die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft voor het Zuyderland concern, alsook voor de segmenten Zuyderland cure en Zuyderland care afzonderlijk een bedrijfswaardeberekening opgesteld. Voor deze bedrijfswaardeberekening zijn veronderstellingen over de uitwerking van het overgangsregime, tarieven in de toekomstige bekostigingssystemen, groei van de productie, lange termijn huisvestingsplannen, ontwikkeling van kosten en disconteringsvoeten in een basisscenario uitgewerkt. Vervolgens is een gevoeligheidsanalyse (downsize) uitgewerkt. Bij een rekenrente van 6% leiden zowel het basisscenario als de gevoeligheidsanalyse tot bedrijfswaarden die hoger zijn dan de boekwaarde ultimo 2016. Deze rekenrente is gebaseerd op de vermogenskostenstructuur van Zuyderland.

Tevens is voor Zuyderland Zorgcentra BV per individueel gebouw vastgesteld dat de vergoedingen voor kapitaallasten vanuit de NHC tarieven en overgangsregelingen dekkend zijn voor de werkelijke kapitaallasten. Hierbij is rekening gehouden met geplande investeringen en groot onderhoud zoals vastgelegd in het lange termijn huisvestingsplan. Ook hierbij is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd, waarbij gerekend is met een aanzienlijk lagere bezetting van de gebouwen. Ook dit conservatieve scenario leidt niet tot een bijzondere waardevermindering.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële leasing

Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft een sale-and-lease-back constructie afgesloten inzake de energiecentrale en daarnaast zijn verschillende leasecontracten afgesloten voor medische apparatuur en inventaris.

Omdat het economisch eigendom bij Stichting Zuyderland Medisch Centrum ligt, worden deze activa in de balans verantwoord als materiële vaste activa op het tijdstip van het aangaan van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de afgesproken leasetermijnen.

Voor financiële leases wordt de marktrente bepaald aan de hand van vergelijkbare leaseovereenkomsten. Voor de energiecentrale worden de te betalen leasetermijnen op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent, gebaseerd op een variabel rentepercentage. Dit risico van een variabele rente is door Stichting Zuyderland Medisch Centrum afgedekt middels een renteswap welke gelijk loopt aan de afloop van de lening. Hierbij wordt kostprijs hedge accounting toegepast zoals toegelicht onder de paragraaf financiële instrumenten. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentevergoeding opgenomen onder de langlopende schulden. De rentecomponent wordt naargelang van de leasetermijnen verantwoord in de verlies- en winstrekening. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende economische levensduur of, indien korter, de leasetermijnen.

Operationele leasing

Zuyderland Medisch Centrum heeft ook leasecontracten, waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij Zuyderland ligt. Deze leasecontracten worden verwerkt als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, verwerkt in de verlies- en winstrekening over de looptijd van het contract.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten (indien materieel). Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of verkrijgingsprijzen, of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs (alle kosten die samenhangen met de verkrijging) en gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Financiële instrumenten

In de geconsolideerde jaarrekening van Zuyderland zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: Handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), Verstrekte leningen en overige vorderingen, Liquide middelen, Langlopende schulden, Kortlopende schulden en Overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeits opslagen.
- De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico wordt gemitigeerd.
- De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeits opslagen.

Afgeleide financiële instrumenten

Zuyderland maakt gebruik van renteswaps om de rentevariabiliteit van opgenomen leningen af te dekken. Voor deze instrumenten wordt kostprijs-hedge-accounting toegepast teneinde de resultaten van renteswaps en de afgedekte positie gelijktijdig in de resultatenrekening te verwerken. Na eerste opname worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast.

Zuyderland heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten.

Hedge accounting bij waardering van afgeleide instrumenten op kostprijs

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast vindt, zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting wordt de kostprijs van dit actief aangepast met de afdekkingsresultaten die nog niet in de winst-en-verliesrekening zijn verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt, als overlopende post in de balans opgenomen, totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening. Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor hedge accounting, maar het financiële instrument niet wordt verkocht, wordt ook de hedge accounting beëindigd. De vervolgwwaardering van het financiële instrument is dan tegen kostprijs of lagere marktwaarde.

Voorwaarden aan hedge accounting

De instelling documenteert de hedge relaties in specifieke hedge documentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedge relaties door vast te stellen dat er sprake is van een effectieve hedge. De instelling bepaalt op elke balansdatum de mate van ineffectiviteit van de combinatie van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie (de hedgerelatie). De mate van ineffectiviteit van de hedgerelatie wordt vastgesteld door het vergelijken van de kritische kenmerken van het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie in de hedgerelatie. De instelling hanteert voor deze vergelijking de volgende kritische kenmerken: omvang, looptijd, afgedekt risico en wijze van afrekening van het afdekkingsinstrument en afgedekte positie.

Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, aan elkaar gelijk zijn (geweest), is geen sprake (geweest) van ineffectiviteit. Indien de kritische kenmerken, beoordeeld in de context van de hedgerelatie, niet aan elkaar gelijk zijn (geweest), is sprake (geweest) van ineffectiviteit. In dat geval wordt de mate van ineffectiviteit vastgesteld door de verandering in reële waarde van het afdekkingsinstrument te vergelijken met de verandering in reële waarde van de afgedekte positie. Indien sprake is van een cumulatief verlies op de hedgerelatie over de periode vanaf eerste verwerking van het afdekkingsinstrument tot aan balansdatum, wordt deze ineffectiviteit (het verlies) direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het kopje Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Aandeel derden

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto-belang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen. Voor zover de desbetreffende groepsmaatschappij een negatieve nettovermogenswaarde heeft, worden de negatieve waarde en de eventuele verdere verliezen niet toegewezen aan het aandeel derden, tenzij de derden-aandeelhouders een feitelijke verplichting hebben en in staat zijn om de verliezen voor hun rekening te nemen. Zodra de nettovermogenswaarde van de groepsmaatschappij weer positief is, worden resultaten toegekend aan het aandeel derden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen (tenzij anders vermeld).

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding wordt ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voorziening reorganisatie- en veranderkosten 2009 dient ter dekking van de in 2009 doorgevoerde concern brede reorganisatie bij voormalig Orbis.

De voorziening reorganisatiekosten GGZ 2012 dient ter dekking van de kosten van de in 2012 doorgevoerde reorganisatie als gevolg van landelijke bezuinigingsmaatregelen in de GGZ.

De voorziening regelingen GGZ dient ter dekking van afvloeiingsregelingen voor een beperkt aantal mensen. Als gevolg van beperking van de contracteerruimte door de zorgverzekeraars is het kostenniveau van GGZ in 2014 aangepast om structurele verliezen te voorkomen.

De voorziening uitgestelde personeelsbeloningen betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van een langdurig dienstverband, in het bijzonder jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde (op basis van een rekenrente van 0,98%; in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%). In de berekening is tevens rekening gehouden met verwachte toekomstige salarisstijgingen en verwachte tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

De voorziening langdurig zieken is een verplichting tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Deze wordt elk jaar per balansdatum opnieuw beoordeeld en samengesteld aan de hand van informatie over medewerkers die op dat moment langer dan één jaar ziek zijn.

Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden: In het kader van de modernisering Ziektewet is in 2014 gekozen voor eigenrisicodragerschap voor de Ziektewet flex. Hiervoor is een voorziening opgenomen, welke elk jaar per balansdatum opnieuw berekend wordt aan de hand van de gegevens van tijdelijke personeelsleden die per balansdatum ziek uit dienst zijn. Op basis van statistische informatie wordt de verwachte uitkering berekend op basis van leeftijd en de tijd dat de medewerker al ziek is per einde balansdatum.

Voorziening financiële gevolgen 65+: Voor het eigenrisicodragerschap WGA (werkhervatting gedeeltelijke arbeidsongeschikten) is een verzekering afgesloten. Vanwege de wetwijziging omtrent de AOW leeftijd vallen enkele medewerkers die een WGA uitkering ontvangen niet onder de dekking vanaf hun 65^e leeftijd. Ultimo 2014 is hiervoor een voorziening opgenomen. De huidige verzekering voorziet wel in deze dekking. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98% (in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%).

Voorziening reguliere PLB uren betreft een voorziening voor de reeds opgebouwde maar nog niet opgenomen PLB rechten van medewerkers.

De voorziening éénmalige bijschrijving 200 PLB uren (overgangsregeling 45 jaar en ouder): in aanvulling op artikel 13.2.1 lid 1 ontvangt de werknemer die op 31 december 2009 45 jaar is, maar nog geen 50 jaar, en 10 jaar in dienst is binnen de zorgsector (werkings sfeer PfZW), in de maand waarin hij/zij 55 jaar wordt, een éénmalige storting in het PLB van 200 uur. Bij bepaling van het totale recht per werknemer wordt rekening gehouden met de van toepassing zijnde deeltijdfactor en worden dezelfde tarieven en opslagpercentages gehanteerd als bij de reservering verlofuren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. Het recht op de maximaal 200 PLB uren ligt in de toekomst en wel in de maand waarin iemand die aan de voorwaarden voldoet 55 jaar wordt. Hiervoor is reeds in 2011 een voorziening getroffen voor de volledige 200 uur. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98% (in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%).

Voorziening WGA (werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten) verzekering eigen risico: Zuyderland is eigen risicodragers voor de WGA. Vanaf 2016 is besloten om bij de huidige verzekeraar maar voor 50% verzekerd te zijn. Voor het gedeelte van 50% waarover Zuyderland risico loopt, is een voorziening opgenomen. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening Onregelmatigheidstoelage: Dit betreft een voorziening voor onregelmatigheidstoelage over vakantiedagen met betrekking tot voorgaande jaren. De huidige cao onderhandelingen zijn nog lopende en de NVZ adviseert haar leden een voorziening op te nemen ter hoogte van haar voorstel zijnde een eenmalige uitkering van 8,3% over de onregelmatigheidstoelage over de jaren 2012, 2013 en 2014. Zuyderland heeft besloten om dit advies over te nemen.

De voorziening medische aansprakelijkheid betreft het maximale eigen risico welke wordt voorzien op basis van de "stop loss" variant welke contractueel met Centramed is afgesloten per 1 januari 2015. De afgesloten verzekering kent een maximaal eigen risico per contractjaar.

Schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het kopje Financiële instrumenten.

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Omzetverantwoording Zuyderland Medisch Centrum

Inleiding

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. Sinds het jaar 2012 is sprake van landelijke onzekerheden rondom de omzetverantwoording. In 2014 zijn de risico's drastisch afgenomen met de invoering van de vaststelling van de uitkomsten van het expertonderzoek naar de omzetverantwoording 2012 en 2013 en de vaststelling van transitiebedragen. In 2015 en 2016 zijn de risico's verder verminderd.

De resterende in de jaarrekening 2016 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Zuyderland Medisch Centrum hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2015 en eerdere jaren;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2016;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren;
4. overgangsregeling kapitaallasten;
5. Overige (lokale) onzekerheden.

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft Zuyderland Medisch Centrum de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 1.4.2 en 1.4.3 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2016 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2016 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2016

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2016 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor Zuyderland Medisch Centrum:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2015 en eerdere jaren

Zuyderland Medisch Centrum heeft de over de uitkomsten van het zelfonderzoek 2015 en eerdere jaren finale overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten van de onderhandelingen hierover met de zorgverzekeraars zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2015 opgenomen nuancerings.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2016

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2016 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan. Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2016 concluderen. De instelling heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor Zuyderland Medisch Centrum materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2015 resp. 2016 op basis van schattingen.

Daarnaast is Zuyderland Medisch Centrum bezig op basis van deze handreiking het onderzoek inzake 2016 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of

declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting volgt in het najaar 2017 uitsluitel over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de raad van bestuur van Zuyderland Medisch Centrum leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Zuyderland Medisch Centrum nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2016 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden. Zuyderland Medisch Centrum gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft Zuyderland Medisch Centrum geen afspraken terzake gemaakt met zorgverzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren

Zuyderland Medisch Centrum heeft met een aantal zorgverzekeraars voor 2016 schadelastafspraken op basis van plafondatafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2016 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2016 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2016 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2016.

De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

Ook afrekening van oude schadelastjaren met zorgverzekeraars kan nog tot nagekomen effecten leiden. Zuyderland Medisch Centrum heeft de jaren tot en met 2012 afgerekend. De afrekeningen over 2013 en latere jaren zijn onderhanden.

4. Overgangsregeling kapitaallasten

Zuyderland Medisch Centrum heeft op basis van de beleidsregel Garantieregeling kapitaallasten 2013-2016 (BR/CU-2139) en de door de NZa beschikbaar gestelde formulieren berekend op welke suppletie Zuyderland Medisch Centrum recht heeft. In de balans per ultimo 2016 is een bedrag van EUR 1,2 miljoen als beste schatting voor de vordering opgenomen. Zuyderland Medisch Centrum heeft een aanvraag ingediend bij de NZa over de jaren 2013, 2014 en 2015. De jaren 2013 en 2014 zijn volledig afgewikkeld, het jaar 2015 is onderhanden. De volgende onzekerheden zijn van toepassing op het opgenomen bedrag:

- Onzekerheden in de berekening en interpretatie van begrippen ten aanzien van de technische doorwerking van de historische cijfers van rechtsvoorgangers Atrium Medisch Centrum en Orbis Medisch Centrum bij de indiening van Zuyderland Medisch Centrum;
- Definitieve vaststelling van de suppletie door de NZa, eventueel voorafgegaan door aanvullend onderzoek door de NZa.

5. Overige (lokale) onzekerheden

- Onzekerheden uit afspraken met het MSB: ten aanzien van het belastingmiddel loonheffing bestaat er nog onduidelijkheid over de arbeidsrelatie van de medisch managers die werkzaam zijn voor Zuyderland Medisch Centrum (maar niet in loondienst zijn bij Zuyderland Medisch Centrum). Dit hangt samen met landelijke onduidelijkheden (in relatie tot de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties).

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Zuyderland zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die

waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Honoraria medisch specialisten

Ingevolge de invoering van integrale bekostiging per 1 januari 2015 behoren de honorariumvergoedingen voor medisch specialisten tot het opbrengstbegrip van de instelling. Baten uit hoofde van integrale bekostiging worden verantwoord wanneer gerealiseerd. De verdeling van de integrale bekostiging in opbrengsten voor het ziekenhuis en opbrengsten voor vrijgevestigde medisch specialisten vindt plaats op basis van gemaakte afspraken tussen het ziekenhuis en het medisch specialistisch bedrijf. Onder de kosten zijn samenhangend met deze post vergoedingen aan het medisch specialistisch bedrijf verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Zuyderland heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Zuyderland. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn.

De aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. Zuyderland heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2016 bedroeg de dekkingsgraad 90%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 127%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelpun binnen 11 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de resultatenrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belasting tarieven die zijn vastgesteld op de verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

De voornaamste entiteiten behorend tot het Zuyderland concern hebben een zogenaamde "zorgvrijstelling" voor de vennootschapsbelasting. Om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- werkzaamhedentoets: op basis van artikel 5, lid 1, sub c, onderdeel 1 VPB 1969 zijn 'lichamen welke uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaamheden verrichten welke bestaan uit het genezen, verplegen of verzorgen van zieken, kraamvrouwen, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, wezen of ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen' vrijgesteld van vennootschapsbelasting.
- winstbestemmingstoets: wanneer het lichaam winst behaalt, dient de winst uitsluitend ten goede te kunnen komen aan een vrijgesteld lichaam dat aan eerder vermelde voorwaarden voldoet of aan een algemeen maatschappelijk belang.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum vormt tezamen met de groepsmaatschappijen Zuyderland GGZ BV, Holding ZMS BV, Parking Atrium BV, Maasland Urologica BV, Orbis Mooi BV, Orbis Vigor BV, BV Exploitatie Zorgboulevard, Stichting Zuyderland Zorg, Zuyderland Zorgcentra BV, Zuyderland Jeugdgezondheidszorg BV, Zuyderland Thuiszorg BV, Zuyderland Wijkgebouwen BV en Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV een fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting. De omzetbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende entiteit als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) rente. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Tevens is onder financiële baten en lasten opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa.

1.4.4 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt in de eerder genoemde segmenten Cure en Care.

Bij de verdeling van de segmenten is aangesloten bij de hoofdactiviteiten binnen het bedrijfsproces. De indirecte kosten zijn toegewezen op basis van de intern gehanteerde kostenverdeelsleutels en/of het activiteitsniveau van onderlinge dienstverlening.

1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	343.833.932	329.151.634
Machines en installaties	64.362.802	65.955.692
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	123.614.151	128.715.311
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	5.419.543	23.546.229
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Subtotaal Materiële Vaste Activa	<u>537.230.428</u>	<u>547.368.866</u>
- A Fonds Perdu	832.519	1.000.473
Totaal materiële vaste activa	<u>536.397.909</u>	<u>546.368.393</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :

	<u>2016</u>
	€
Boekwaarde per 1 januari	547.368.866
Bij: investeringen (incl. investeringen Onder Handen Projecten)	52.151.852
Af: afschrijvingen	58.094.365
Af: desinvesteringen	4.195.925
Af: bijzondere waardeverminderingen	0
Subtotaal Boekwaarde per 31 december	<u>537.230.428</u>
- A Fonds Perdu	1.000.473
- Mutatie A Fonds Perdu	-167.954
Boekwaarde per 31 december	<u>536.397.909</u>

Toelichting:

Onder materiële vaste activa zijn activa opgenomen voor een bedrag van € 6,4mln waarvan de beschikbaarheid berust op financiële lease.

Jaarlijks maakt Zuyderland een inschatting van de verwachte economische levensduur van de verschillende panden. Dit heeft in 2016 geleid tot aanpassing van de afschrijvingstermijn van gebouw Y op de locatie Heerlen. De financiële impact in 2016 bedraagt € 0,8mln negatief en is verwerkt in bovenstaande cijfers.

De investeringen in 2016 hebben met name betrekking op de nieuwbouw en renovatie van locatie Heerlen.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.6. Voor de verstrekte zekerheden wordt verwezen naar onderdeel 13 "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen".

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Deelnemingen	3.580.302	3.253.379
Vorderingen op deelnemingen	441.880	441.880
Te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa	2.390.966	3.786.190
Bankgaranties	150.000	0
Emissie- en leningskosten	466.596	535.546
Totaal financiële vaste activa	7.029.744	8.016.995

Specificatie deelnemingen:

		2016
		€
Boekwaarde per 1 januari		3.253.379
Kapitaalstortingen	516.471	
Resultaat deelnemingen	1.484.974	
Ontvangen dividend	-853.947	
Verkoop deelnemingen	-67.536	
Voorziening negatieve deelnemingen	-753.039	
Aandeel resultaten deelnemingen		326.923
Boekwaarde per 31 december		3.580.302

Vorderingen op deelnemingen:

		2016
		€
Boekwaarde per 1 januari		441.880
Af: ontvangen aflossing leningen		0
Boekwaarde per 31 december		441.880

Te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	3.786.190	5.324.341
Bij: Investerings	0	0
Af: Afschrijvingen	1.395.224	1.538.151
Boekwaarde per 31 december	2.390.966	3.786.190

Bankgaranties:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Bij: verstrekte bankgaranties	150.000	0
Af: afgelopen bankgaranties	0	0
Boekwaarde per 31 december	150.000	0

Emissie- en leningskosten:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	535.546	608.572
Bij: Investerings	0	0
Af: Afschrijvingen	68.950	73.026
Boekwaarde per 31 december	466.596	535.546

Toelichting:

De waarde van de deelnemingen is met € 327k toegenomen in 2016. Dit is het gevolg van het resultaat van de deelnemingen in Zuyderland Eyescan Limburg BV (+€ 847k), Nederlandse Obesitas kliniek (+€111k), MCC Omnes BV (+€ 112k) en Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV (+€ 190k) en van de dividendbetalingen van Zuyderland Eyescan Limburg BV (-/-€ 800k) en Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV (-€ 91k)

De voorziening negatieve deelneming van € 753k betreft met name een voorziening op de ledenstorting in Centramed (€ 685k).

De post vorderingen op deelnemingen (€ 442k) betreft een aandeelhouderslening aan Meditta Medisch Centrum BV. Het betreft een lening zonder vaste looptijd die is achtergesteld bij andere schuldeisers van Meditta. Deze is volwaardig gewaardeerd omdat deze naar verwachting volledig inbaar is.

De post te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa betreft vorderingen inzake de materiële vaste activa van de niet meer in gebruik zijnde en gesloopte gebouwen van het voormalige St. Barbaraziekenhuis te Geleen, het voormalige Maaslandziekenhuis te Sittard, zorgcentrum Invia en zorgcentrum St.Jan in Geleen. Deze activa vallen onder de overgangsregeling waardoor voor deze activa de afschrijvingen nog op basis van het wettelijk budget vergoed worden tot en met 2017.

Zuyderland

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam, rechtsvorm en statutaire vestigingsplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal €	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Maasland Urologica BV, Sittard-Geleen	Verrichten van sterilisaties en besnijdenissen welke niet onder de basisverzekering vallen	9.180	51%	10.838	-190
Orbis Mooi BV, Sittard-Geleen	Verrichten van esthetische chirurgie welke niet onder de basisverzekering valt	18.000	100%	276.285	24.959
Meditta Medisch Centrum BV, Sittard-Geleen	Medische diagnostiek en exploitatie van een medisch centrum	49.000	24,5%	309.272	59.007
Orbis Vigor BV, Sittard-Geleen	Gezondheids-management	13.500	75%	46.055	0
Nederlandse Obesitaskliniek Zuid BV, Zeist	Exploitatie van Obesitas Kliniek gevestigd in Zuyderland Medisch Centrum, locatie Brunssum	49.000	25%	880.797	478.612
Eerstelijns Plus Centrum BV, Heerlen	Het leveren van zorg en verlenen van diensten in de eerste lijn bestaande uit onder meer doch niet uitsluitend diagnostische diensten en laag complexe kleine chirurgie	44.100	49%	195.317	58.043
Waarvan joint ventures:					
Zuyderland Huishoudelijke Hulp BV, Sittard-Geleen	Huishoudelijke Verzorging	9.180	51%	513.477	372.039
	Andere deelnemer: Assist Zorg BV, Heerlen	Bestuur: benoemd door AvA, één bestuurder	Toezichhoudend orgaan: RVt		
Medisch Coördinatiecentrum Omnes BV, Sittard-Geleen	1e-lijns diagnostische faciliteiten en transmurale zorgverlening	9.000	50%	649.975	223.347
	Andere deelnemer: Medische Staf Westelijke Mijnstreek BV, Sittard-Geleen	Bestuur: benoemd door AvA, twee directieleden	Toezichhoudend orgaan: RvC		
Zuyderland-Eyescan Limburg B.V., Sittard-Geleen	Verrichten van oogheelkundige zorg	906.230	50%	3.413.435	1.693.519
	Andere deelnemer: Eyescan BV, Utrecht	Bestuur: benoemd door AvA, één bestuurder	Toezichhoudend orgaan: n.v.t.		
Zeggenschapsbelangen:					
Stg. Fondsenwerving Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen	Fondsen werven t.b.v. Stg. Hof van Onthaasting	0	14%	18.966	3.496
Stg. Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen	Aanleg, beheer, onderhoud en organisatie van Parc Hoogveld	0	14%	0	0
Stg. Dermatologisch Lasercentrum Maasland, Sittard-Geleen	Zorg verrichten buiten basisverzekering	0	50%	4.006	-523
Belangen samen met dochtermaatschappijen:					
Futures Health BV, Hoofddorp	Aanbieden preventief en aanvullend medisch onderzoek	9.100	50%	-4.021	-4.434
Mitralis KNO BV, Heerlen	het aanbieden en uitvoeren van neusschelp correcties en snurkbehandelingen m.b.v radiofrequentie en thermotherapie	3.600	20%	17.614	0
Mitralis Diagnostisch Centrum BV, Kerkrade, Hoenbroek	Het uitvoeren/aanbieden van (aanvullende en/of private) vormen van medisch specialistische zorg en/of diagnostiek	3.600	20%	1.468.496	0

3. Voorraden

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Medische middelen	7.707.314	8.386.364
Voedingsmiddelen	19.414	20.337
Overige voorraden:		
- voorgeschreven dienstkleding	19.637	20.056
- voorraden hotelfunctie	61.660	74.751
- kantoorbenodigdheden en drukwerk	82.138	143.562
- overige voorraden	1.788	1.556
Af: Incourante Voorraden	4.312	109.987
Totaal voorraden	<u>7.887.639</u>	<u>8.536.639</u>

Toelichting:

Ultimo 2016 heeft een voorraadinventarisatie plaatsgevonden van de medische middelen. Deze zijn gewaardeerd tegen kostprijs.

De voorziening voor incurante voorraden ultimo 2015 hield verband met opschoning en uniformering artikelassortiment en verbeterde controles. Na deze acties resteert er ultimo 2016 nauwelijks incurante voorraad.

4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's/ DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	3.362.348	3.158.150
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	55.530.656	53.280.850
Onderhanden werk DBC's PAAZ	2.410.782	2.167.903
Onderhanden werk DBC's/ DBC zorgproducten GRZ	1.699.138	1.513.738
Onderhanden werk DBC's GGZ	7.768.850	7.022.576
Af: ontvangen voorschotten	60.769.965	63.288.394
Af: voorziening onderhanden werk DBC's GGZ	660.083	697.318
Totaal	<u>9.341.726</u>	<u>3.157.505</u>

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's/ DBC zorgproducten per zorgverzekeraar	Gerealiseerde projectkosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. CZ	36.435.741	0	36.435.741	0
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. VGZ	13.032.149	0	11.496.300	1.535.849
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. Achmea	5.282.422	0	5.282.422	0
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. Menzis	1.812.914	0	1.017.000	795.914
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. Multizorg	1.462.167	0	65.470	1.396.697
OHW DBC's Zorgverz. Overig	867.610	0	0	867.610
OHW DBC's PAAZ	2.410.782	0	1.352.072	1.058.710
OHW DBC's/ DBC zorgproducten GRZ	1.699.138	0	0	1.699.138
OHW DBC's GGZ	7.108.768	0	5.120.960	1.987.808
Totaal	<u>70.111.691</u>	<u>0</u>	<u>60.769.965</u>	<u>9.341.726</u>

Toelichting

Op de bovenstaande onderhanden werk posities zijn de ontvangen voorschotten van de zorgverzekeraars in mindering gebracht. Zuyderland heeft in totaal € 60,8mln aan voorschotten ontvangen van verzekeraars.

5. Specificatie vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk financieringsoverschot

	t/m 2013	2014	2015	2016	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	1.031.674	1.697.338	-451.473	0	2.277.539
Financieringsverschil boekjaar	0	0	0	419.043	419.043
Correcties voorgaande jaren	2.127.548	-120.443	-153.659	0	1.853.446
Betalingen/ontvangsten	-3.071.545	-1.529.555	560.145	0	-4.040.955
Sub-totaal mutatie boekjaar	-943.997	-1.649.998	406.486	419.043	-1.768.466
Saldo per 31 december	87.677	47.340	-44.987	419.043	509.073

Stadium van vaststelling (per erkenning):

Zuyderland Medisch Centrum	c	c	a	a
Verpleging & Verzorging Noord	c	c	c	a
Verpleging & Verzorging Zuid	c	c	c	a
Geestelijke Gezondheids Zorg (AWBZ)	c	c	c	a
Geestelijke Gezondheids Zorg (zorgverzekeringswet)	c	c	c	a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	558.008	2.197.650
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	48.935	3.362.260
	509.073	-1.164.610

Toelichting:

In 2012 is de prestatiebekostiging ingevoerd en worden de inkomsten bij Zuyderland Medisch Centrum niet meer verkregen uit het wettelijk budget (FB systematiek) maar volledig uit de facturering van zorgproducten. Als gevolg hiervan is de bepaling van het financieringsresultaat voor het ziekenhuis vanaf 2012 niet meer relevant. Voor Verpleging & Verzorging en (in beperkte mate) voor GGZ bestaat wel nog een financieringsresultaat.

Financieringsverschil Zuyderland Medisch Centrum

Zuyderland Medisch Centrum heeft de jaren tot en met 2012 definitief afgewikkeld, inclusief de effecten van materiële controles en de aanpassing van het onderhanden werk ultimo 2012. Over de ultimo 2016 opgenomen post nog in tarieven te verrekenen bedragen is overeenstemming over de omvang en wijze van afwikkeling bereikt.

6. *Vorderingen en overlopende activa*

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Vorderingen op debiteuren	74.876.266	114.310.503
Nog te factureren omzet DBC's/ DBC-zorgproducten	25.785.219	3.240.857
Vordering uit hoofde van transitierегeling	0	0
Vordering uit hoofde van garantieregeling kapitaallasten	1.200.000	11.033.407
Overige vorderingen	366.200	7.463.980
Vooruitbetaalde bedragen	2.011.107	3.164.726
Nog te ontvangen bedragen	8.893.422	9.766.656
Vorderingen op groepsmaatschappijen	2.175.602	6.538.607
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>115.307.816</u>	<u>155.518.736</u>

Toelichting:

Vorderingen op debiteuren: de voorziening die in aftrek op de vorderingen inzake debiteuren is gebracht vanwege verwachte oninbaarheid bedraagt € 1.600k (2015: € 1.587k).

De post debiteuren betreft met name vorderingen op zorgverzekeraars. Deze zijn gedaald ten opzichte van vorig jaar als gevolg van een systeemconversie in 2015. Hierdoor heeft er in december 2015 een grote inhaalfacturatie over 2015 plaatsgevonden waarvan de gelden begin 2016 ontvangen zijn.

Nog te factureren omzet DBC's/ DBC-zorgproducten: hierin zijn de DBC-zorgproducten opgenomen welke ultimo 2016 zijn vrijgegeven maar nog niet zijn gefactureerd. Op deze post is een bedrag van € 15,9mln in mindering gebracht als gevolg van ontvangen voorschotten van zorgverzekeraars.

Vordering uit hoofde van transitierегeling: Deze post was in 2015 reeds geheel afgewikkeld met de NZA.

Vordering uit hoofde van garantieregeling kapitaallasten: De openstaande vordering van €1,2mln heeft betrekking op 2015. Alle voorgaande jaren zijn afgewikkeld.

De overige vorderingen zijn gedaald door in 2016 ontvangen gelden betreffende subsidie zorgopleidingen, vorderingen Zuyderland Thuiszorg BV aan derden en vorderingen CBT.

De vooruitbetaalde bedragen zijn gedaald met name door incidenteel vooruitbetaalde bedragen in 2015 met betrekking tot medische techniek.

Nog te ontvangen bedragen: het saldo eind 2015 heeft voornamelijk betrekking op de nog te factureren personele en materiële uitleen en de nog te factureren bedragen aan andere zorginstellingen.

Vorderingen op groepsmaatschappijen: dit betreft met name de vordering op Medisch Coördinatie Centrum Omnes BV (MCC BV) als gevolg van de door Zuyderland Medisch Centrum voor MCC BV uitgevoerde verrichtingen (€ 1,9mln).

Alle vorderingen hebben een kortlopend karakter (< 1 jaar).

7. *Liquide middelen*

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Bankrekeningen	36.569.136	20.031.309
Kassen	88.102	81.441
Totaal liquide middelen	<u>36.657.238</u>	<u>20.112.750</u>

Toelichting:

De liquide middelen van € 36,7mln staan, met uitzondering van € 143k aan bankgaranties van Stichting Zuyderland Medisch Centrum, ter vrije beschikking. Het totaalbedrag bestaat uit liquide middelen van Zuyderland Medisch Centrum (€ 13,6mln), Zuyderland Zorgcentra BV (€ 13,0mln), Zuyderland GGZ BV (€ 1,4mln), Zuyderland Thuiszorg BV (€ 2,4mln), Parking Atrium BV (€ 1,4mln), Holding ZMS BV (€ 2,4mln) en overige groepsleden (€ 2,5mln).

PASSIVA

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Kapitaal	1.319.297	1.319.297
Bestemmingsfondsen	90.397.384	89.105.663
Algemene en overige reserves	623.045	13.858.976
Eigen Vermogen	<u>92.339.726</u>	<u>104.283.936</u>
Aandeel derden	2.040.741	2.058.958
Totaal groepsvermogen	<u><u>94.380.467</u></u>	<u><u>106.342.894</u></u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-16</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.319.297	0	0	1.319.297
Totaal kapitaal	<u>1.319.297</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.319.297</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-16</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen	89.105.663	1.291.721	0	90.397.384
Totaal bestemmingsfondsen	<u>89.105.663</u>	<u>1.291.721</u>	<u>0</u>	<u>90.397.384</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-16</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves	13.858.976	-13.235.931	0	623.045
Totaal algemene en overige reserves	<u>13.858.976</u>	<u>-13.235.931</u>	<u>0</u>	<u>623.045</u>

Toelichting:

Voor specificatie van het eigen vermogen van de afzonderlijke WTZi-toelatingsen wordt verwezen naar de enkelvoudige jaarrekeningen van Zuyderland Medisch Centrum, Zuyderland Zorgcentra BV en Zuyderland Geestelijke GezondheidsZorg BV.

De resultaatbestemming in de bestemmingsfondsen betreft het resultaat behaald uit de WLZ financieringsstroom van de betreffende entiteiten, gezien de externe verplichting dit vermogen te besteden aan het bij financiering gestelde doel. De resultaten uit de overige financieringsstromen zijn onttrokken uit de algemene reserves.

9. Aandeel derden

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Stg ZBC Zuyderland	869.001	869.001
Mitralis Expertise Wondzorg Centrum BV	332.048	332.048
Zuyderland Thuiszorg BV	839.692	857.909
	<u>2.040.741</u>	<u>2.058.958</u>

Garantievermogen

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Totaal groepsvermogen	94.380.467	106.342.894
Totaal achtergestelde lening	8.567.000	8.567.000
Totaal garantievermogen	<u>102.947.467</u>	<u>114.909.894</u>

Toelichting:

Deze meerderheidsdeelnemingen worden volledig geconsolideerd in de balans en winst- en verliesrekening van Zuyderland onder aftrek van een minderheidsbelang voor het aandeel van derden in deze deelnemingen.

Aangezien de definitieve cijfers 2016 van Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum niet beschikbaar zijn, zijn de resultaten over 2016 van de Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum niet verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening van Zuyderland.

10. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per 1-jan-16	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie- en veranderkosten	133.200	3.725	136.925	0	0
Voorziening reorganisatiekosten GGZ	77.500	54.987	34.252	11.635	86.600
Voorziening regelingen GGZ	61.180	0	19.035	0	42.145
Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen	5.109.914	1.269.659	730.161	0	5.649.412
Voorziening landurige zieken	1.668.655	104.907	0	640.279	1.133.283
Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden	130.111	23.373	0	0	153.484
Voorziening financiële gevolgen 65+	249.712	58.096	0	38.151	269.657
Voorziening reguliere PLB uren	21.587.147	8.445.641	4.024.640	0	26.008.148
Voorziening eenmalige bijschrijving 200 PLB uren	2.632.891	33.596	0	362.486	2.304.001
Voorziening WGA verzekeringen eigen risico	0	1.197.103	0	0	1.197.103
Voorziening onregelmatigheidstoelag	0	3.079.798	0	0	3.079.798
Voorziening medische aansprakelijkheid	6.339.017	1.850.245	492.645	791.813	6.904.804
Totaal voorzieningen	<u>37.989.327</u>	<u>16.121.130</u>	<u>5.437.658</u>	<u>1.844.364</u>	<u>46.828.435</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-16
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	30.156.920
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	16.671.515
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	7.077.026

Toelichting:

Voorziening reorganisatie- en veranderkosten 2009: Deze voorziening diende ter dekking van de in 2009 gestarte (voormalig) Orbis brede reorganisatie ten behoeve van de kosten voor een sociaal plan in verband met de afbouw van personeel. De onttrekking heeft betrekking op de daadwerkelijk gemaakte kosten in 2016. Er zijn geen toekomstige verplichtingen meer waardoor deze voorziening volledig is afgewikkeld.

Voorziening reorganisatie- en veranderkosten GGZ 2012: De voorziening Reorganisatiekosten dient ter dekking van de kosten van de in 2012 doorgevoerde reorganisatie binnen GGZ als gevolg van landelijke bezuinigingsmaatregelen. De onttrekking heeft betrekking op de daadwerkelijk gemaakte kosten in 2016. De vrijval heeft betrekking op personeel dat in 2016 uit dienst is gegaan. De stand ultimo 2015 heeft betrekking op nog lopende verplichtingen. De voorziening is nominaal gewaardeerd. De voorziening loopt naar verwachting tot en met 2022.

Voorziening regelingen GGZ: de voorziening dient ter dekking van de frictiekosten van bovenformatief personeel en daarnaast voor afvloeiingsregelingen voor een beperkt aantal mensen. Als gevolg van beperking van de contracteerruimte door de zorgverzekeraars is het kostenniveau van Zuyderland GGZ BV aangepast om structurele verliezen te voorkomen. De onttrekking heeft betrekking op de daadwerkelijk gemaakte kosten in 2016. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen: De voorziening uitgestelde personeelsbeloningen betreft de toekomstige verplichtingen die Zuyderland heeft inzake jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98% (in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%). In de berekening is tevens rekening gehouden met verwachte toekomstige salarisstijgingen en verwachte tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

Voorziening langdurig zieken: Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van de op de balansdatum bestaande verplichting inzake de loondoorbetaling van personeelsleden die per deze datum arbeidsongeschikt zijn. De voorziening is berekend op basis van doorbetaling 100% salariskosten in het eerste jaar en 70% in het tweede jaar, verhoogd met sociale lasten. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Toelichting voorzieningen (vervolg):

Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden: In het kader van de modernisering Ziektewet heeft Zuyderland gekozen voor eigenrisicoschap voor de Ziektewet Flex. Hiervoor is een voorziening getroffen aan de hand van de lopende dossiers. De voorziening wordt elk jaar opnieuw berekend aan de hand van gegevens van tijdelijke personeelsleden die per balansdatum ziek uit dienst zijn.

Voorziening financiële gevolgen 65+: Voor het eigenrisicoschap WGA (werkherhating gedeeltelijk arbeidsongeschikten) is een verzekering afgesloten. Vanwege de wetwijziging omtrent de AOW leeftijd vallen enkele medewerkers die een WGA uitkering ontvangen niet onder de dekking vanaf hun 65e leeftijd. Hiervoor is een voorziening opgenomen. De huidige voorziening voorziet wel in deze dekking. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98% (in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%).

Voorziening reguliere PLB uren: er is een voorziening getroffen voor de reeds opgebouwde PLB rechten van alle medewerkers. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening éénmalige bijschrijving 200 uren m.b.t. het Persoonlijk Levensfase Budget (PLB): de voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45 tot en met 49 jarigen. Bij de bepaling van de omvang van de voorziening is op basis van ervaringscijfers rekening gehouden met het personeelsverloop. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde (op basis van een rekenrente van 0,98%; in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%).

Voorziening WGA (werkherhating gedeeltelijk arbeidsongeschikten) verzekering eigen risico: Zuyderland Zorgcentra is eigen risicodragers voor de WGA. Vanaf 2016 is besloten om bij de huidige verzekeraar maar voor 50% verzekerd te zijn. Voor het gedeelte van 50% waarover Zuyderland risico loopt is een voorziening opgenomen. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening onregelmatigheidstoeslag: Vooruitlopend op het eindbod van de nieuwe cao ziekenhuizen heeft de NVZ geadviseerd om een bedrag te reserveren dat in 2017 tot en met 2019 als eenmalige uitkering uitbetaald dient te worden ter compensatie van de niet uitgekeerde onregelmatigheidstoeslag over vakantie-uren met betrekking tot voorgaande jaren (2012-2014).

De voorziening medische aansprakelijkheid : Uit deze voorziening wordt het eigen risico in verband met aansprakelijkheid gedekt. Het ultimo jaar opgenomen bedrag heeft betrekking op mogelijke uitkering van schades en is geactualiseerd voor het maximale risico. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Schulden aan banken	414.511.466	405.717.160
Achternestelde leningen	8.567.000	8.567.000
Herfinancieringsfee	-630.000	-840.000
Overige langlopende schulden	2.946.107	4.373.905
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>425.394.573</u>	<u>417.818.065</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2016	2015
	€	€
Stand per 1 januari	453.480.059	396.914.276
Bij: lening SNS aan Parking BV	0	2.956.180
Bij: nieuwe leningen	41.693.099	92.956.651
Af: aflossingen	43.056.628	38.507.048
Af: herfinancieringsfee	-210.000	840.000
Stand per 31 december	<u>452.326.530</u>	<u>453.480.059</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	29.878.064	40.035.899
Stand per 31 december	<u>422.448.466</u>	<u>413.444.160</u>
Bij: Leaseverplichtingen	4.373.907	6.097.261
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar leaseverplichting	1.427.800	1.723.356
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>425.394.573</u>	<u>417.818.065</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	31.305.864	41.759.255
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.), balanspost	425.394.573	417.818.065
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	293.022.341	322.587.136

Toelichting:

De langlopende schulden aan banken zijn per saldo in 2016 toegenomen met € 8,8mln. Dit bedrag is opgebouwd uit trekkingen van nieuwe leningen binnen Zuyderland Medisch Centrum (+€ 41,7mln), aflossingen (-€ 43,1mln) en daling van de aflossingsverplichtingen komend boekjaar (+€ 10,2mln).

De nieuwe leningen zijn aangetrokken ter financiering van de nieuwbouwen en van fusie en ICT investeringen en ten behoeve van egalisatie van de schuldverhoudingen tussen de banken.

De aflossingsverplichtingen voor het jaar 2017 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Bij de fusie financiering is € 58mln van de langlopende leningen administratief omgezet in een achtergestelde tranche. Deze tranche is achtergesteld op de overige leningen van het bankenconsortium en kan vanaf 2021 worden omgezet in de Hoofdtranche als de balansratio voor en na conversie tenminste 25% bedraagt. Het bankenconsortium beschouwt de achtergestelde tranche als eigen vermogen bij de berekening van de balansratio.

De achtergestelde leningen zijn verstrekt door Provincie Limburg (€ 5.000k), gemeente Heerlen (€ 2.682k) en gemeente Brunssum (€ 885k). De looptijd van deze achtergestelde leningen is langer dan 5 jaar.

De herfinancieringsfee heeft betrekking op de kredietovereenkomst die bij de fusie met het bankenconsortium is afgesloten. Deze wordt lineair over vijf jaar ten laste van het resultaat gebracht.

De overige langlopende schulden betreffen leaseverplichtingen. De leaseverplichtingen komen met name voort uit een met ABN AMRO Lease N.V. gesloten leasecontract met betrekking tot de energiecentrale. Daarnaast betreft de leaseverplichting ook lease van medische apparatuur en inventaris, met name afgesloten met De Lage Landen.

Voor een nadere specificatie van de langlopende schulden wordt verwezen naar paragraaf 1.7 langlopende leningen.

Voor de zekerheden wordt verwezen naar paragraaf 1.5 onderdeel 13 "niet uit de balans blijvende verplichtingen".

12. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	6.163.195	27.890.158
Crediteuren	21.609.189	31.019.509
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	31.305.864	41.759.252
Korte termijndeel a fonds perdu	167.954	156.737
Belastingen en sociale premies	17.910.195	16.970.446
Schulden inzake pensioenen	4.451.003	3.822.831
Nog te betalen salarissen	2.442.083	3.030.690
Vakantiegeld	12.396.717	11.861.016
Vakantiedagen	5.772.045	5.621.992
Schulden uit hoofde van transitierегeling	129	32.746
Overige schulden	15.282.676	15.745.094
Vooruitontvangen opbrengsten	2.324.065	3.590.552
Nog te betalen kosten	26.691.683	16.892.260
Schulden op groepsmaatschappijen	10.872	2.839
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>146.527.670</u>	<u>178.396.122</u>

Toelichting:

Schulden aan kredietinstellingen: In 2016 zijn de schulden aan kredietinstellingen afgenomen met €21,7mln als gevolg van inhaalfacturaties over het jaar 2015. De totale werkkapitaalfaciliteit van Zuyderland bedraagt € 60mln en is ultimo 2016 niet gebruikt.

Naast deze werkkapitaalfaciliteit beschikt Zuyderland over een RC faciliteit ter hoogte van € 6,2mln ultimo 2016 ter financiering van de Zorgboulevard. De limiet van deze faciliteit wordt tot 0 gereduceerd in opeenvolgende 3 maandelijkse termijnen van elk € 167k.

Crediteuren: de daling wordt veroorzaakt doordat eind 2015 enkele grote facturen betreffende de nieuwbouw open stonden welke in 2016 zijn betaald. Van het crediteurensaldo heeft € 3k betrekking op verplichtingen aan verbonden partijen.

De aflossingsverplichting van langlopende leningen betreft € 29,9mln aflossing aan langlopende leningen en € 1,4mln aan financial lease verplichtingen.

Belastingen en sociale premies: dit betreft de te betalen loonheffing en sociale premies over de salarissen en eindejaarsuitkering van december 2016.

Overige Schulden: de mutatie komt met name voort uit de afwikkeling van de rekening courant positie met maatschappen en terugbetalingen aan zorgverzekeraars (plafondoverschrijdingen).

Nog te betalen kosten: de stijging betreft met name nog te betalen honorarium kosten aan Medisch Specialistisch Bedrijf.

Alle schulden hebben een kortlopend karakter.

13. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument (MBI) kan door de minister van VWS worden ingezet bij overschrijdingen van het macrokader zorg. Het macrobeheersinstrument is een middel om de zorguitgaven in de medisch-specialistische zorg (MSZ) binnen de afgesproken kaders te houden. Het MBI is één van de afspraken uit het Bestuurlijk Hoofdlijnenakkoord in de MSZ vanaf 2012. Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 bestaat nog geen inzicht in de realisatie van het MBI-plafond 2015 en 2016.

Vanaf 2015 kan het MBI niet alleen worden ingezet bij de medisch-specialistische zorg (MSZ), maar ook voor de extramurale producten persoonlijke verzorging (PV) en verpleging (VP), en de geriatrische revalidatiezorg (GRZ). De wijkverpleging (de extramurale producten PV en VP) wordt met ingang van boekjaar 2015 bekostigd vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw). De GRZ wordt eveneens bekostigd vanuit de Zvw. Voor zowel de wijkverpleging als de GRZ is het macrobeheersinstrument van toepassing op grond waarvan bij een overschrijding van het landelijke budgetplafond het mogelijk is dat zorgaanbieders op basis hiervan een terugbetalingsverplichting opgelegd krijgen.

Zuyderland is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken of er uiteindelijk sprake zal zijn van een daadwerkelijke verplichting voor de instelling voortkomende uit het MBI. Hierdoor is deze mogelijke verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van Zuyderland Medisch Centrum per 31 december 2016.

Trials

Als toonaangevend Topklinisch Opleidingsziekenhuis wordt binnen Zuyderland Mensgebonden Wetenschappelijk Onderzoek (MWO) uitgevoerd. Bij MWO zijn zowel interne specialisten, patiënten, externe onderzoekers als externe financiers betrokken. Inzake deze onderzoeken ("trials" genaamd) worden afspraken gemaakt die invulling geven aan de omvang, vraagstelling, uitvoering en financiering van deze trials. Medio 2016 zijn er signalen ontvangen waaruit kan blijken dat er mogelijk verrichtingen binnen de trials niet rechtmatig zijn gedeclareerd aan de verzekeraars. Hierdoor bestaat het risico dat trialverrichtingen ten onrechte zijn geregistreerd binnen DBC's van reguliere zorgverlening. Als gevolg hiervan zijn trials mogelijk onterecht door de zorgverzekeraars vergoed. Zuyderland heeft dit signaal serieus genomen en betrokken partijen zoals MSB, NZa en zorgverzekeraars direct op de hoogte gebracht. Zuyderland heeft opdracht verstrekt om deze signalen verder te onderzoeken. Aangezien Zuyderland in de huidige fase van het onderzoek geen betrouwbare schatting kan maken van de omvang van mogelijk onrechtmatig handelen, is er geen voorziening opgenomen in de 2016 jaarrekening. Het financiële risico voor Zuyderland wordt mogelijk beperkt doordat er in de afgelopen jaren met zorgverzekeraars afspraken zijn gemaakt over het gedeeltelijk declareren van overproductie. Indien er derhalve sprake zou zijn van onterecht ingediende declaraties zou dit gedeeltelijk verrekenend kunnen worden met deze niet-vergoede overproductie.

Aansprakelijkheden

Overeenkomstig de afgesloten kredietovereenkomst per 18-12-2014 met het bankenconsortium (ING Bank NV, ABN AMRO Bank NV, NV Bank Nederlandse Gemeenten, Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. en Coöperatieve Rabobank Parkstad Limburg) treden alle garanten op als medeschuldenaren en kunnen indien opportuun worden aangesproken om alle verplichtingen van de kredietnemers Stichting Zuyderland Medisch Centrum en Zuyderland Zorgcentra BV aan de banken na te komen, als ware het verplichtingen van de entiteit zelf.

De garanten zijn de kredietnemers Stichting Zuyderland Medisch Centrum en Zuyderland Zorgcentra BV en daarnaast behoren tot de garanten Stichting Zuyderland Zorg, BV Exploitatie Zorgboulevard, Holding ZMS BV, Zuyderland GGZ BV, Zuyderland Jeugdgezondheidszorg BV, Orbis Mooi BV, Zuyderland Wijkgebouwen BV en Parking Atrium BV.

Alle entiteiten welke behoren tot de fiscale eenheid zijn aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken entiteiten.

Waarborgfonds voor de Zorgsector

Stichting Zuyderland Medisch Centrum is toegelaten tot het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ). Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft in het kader van het WfZ-deelnemerschap een obligoverplichting richting het WfZ. Dit houdt in dat indien het eigen vermogen van het WfZ onvoldoende zou blijken om aan de garantieverplichtingen te voldoen, dan kan WfZ indien het WfZ zou worden aangesproken op zijn garantieverplichtingen, een beroep doen op financiële hulp van de

deelnemers. Deze hulp wordt in dat geval geboden in de vorm van renteloze leningen aan het WfZ. De omvang van het obligo bedraagt maximaal 3 % van de restantschuld van de geborgde leningen van de deelnemer. De omvang van dit obligo bedraagt ultimo 2016 €2,7mln. Daarnaast is aan het waarborgfonds een met de banken gedeelde hypotheekstelling verstrekt voor een bedrag van €900mln, zijnde het huidige saldo van nog te betalen aflossingen, rente en kosten.

Overzicht zekerheden

De Zuyderland Groep heeft diversen langlopende leningen op basis van een hypotheek, waarvan enkele met een waarborgovereenkomst van het WfZ. Voor de langlopende leningen en hierop rustende zekerheden wordt verwezen naar 1.7 Overzicht langlopende schulden.

Daarnaast zijn alle roerende zaken, vorderingen, verzekeringen, bankrekeningen, intellectuele eigendomsrechten en domeinnamen en aandelen van Stichting Zuyderland Medisch Centrum, Zuyderland Zorgcentra BV en de oorspronkelijk garanten verpand aan het bankenconsortium, zoals vastgelegd in de kredietovereenkomst. Tevens is hierin vastgelegd dat intra-groep schulden en vorderingen zijn achtergesteld op de schulden bij het consortium.

De energiecentrale, diverse medische apparatuur en inventaris zijn geleased. De lease maatschappijen hebben hierop een pandrecht gevestigd.

Meerjarige financiële verplichtingen

13. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Specificatie meerjarige financiële verplichtingen naar looptijd:

	Aantal	Contracten afgesloten in:				totaal
		2016	2015	2014	t/m 2013	
		€	€	€	€	€
Contracten met looptijd 1 jaar	453	682.873	10.295.097	644.655	3.372.195	14.994.820
Contracten met looptijd 2 jaar	13	216.412	642.877	-	280.838	1.140.127
Contracten met looptijd 3 jaar	18	1.348.938	3.161.213	955.543	-	5.465.694
Contracten met looptijd 4 jaar	13	-	43.044	2.926.526	35.358	3.004.928
Contracten met looptijd => 5 jaar	72	2.127.447	6.714.522	481.137	6.605.300	15.928.406
Totaal	569	4.375.670	20.856.753	5.007.861	10.293.691	40.533.975

In de meerjarige financiële verplichtingen zijn de jaarlijkse verplichtingen opgenomen. Op basis van de looptijden kunnen de totale verplichtingen bepaald worden. Van het totaalbedrag van € 40,5mln heeft € 34,2mln betrekking op onderhoudscontracten en servicecontracten, € 5,6mln op huurcontracten en € 0,7mln op leasecontracten.

In 2013 heeft een leverancier een claim ingediend tegen (voormalig) Atrium Medisch Centrum Parkstad. De uitkomst van de juridische procedures is nog onbekend. Vanwege de hoge mate van onzekerheid is hier geen voorziening voor opgenomen.

Sinds 2012 zijn bepaalde (dure) medisch-specialistische geneesmiddelen onder de ziekenhuisbekostiging gebracht. Het gaat hier om geneesmiddelen die deel uitmaken van de medisch-specialistische behandeling en onder de titel 'ziekenhuisverplaatste' zorg in de thuissituatie worden toegediend. Deze verstrekking van geneesmiddelen aan extramurale cliënten in het kader van ziekenhuisverplaatste zorg door ziekenhuizen is een btw-belaste prestatie tegen 6%, zoals ook bij apothekers.

Concreet betekent dit dat Zuyderland vanaf 1 januari 2012 6% btw dient af te dragen over de extramurale verstrekking van een aantal dure geneesmiddelen en de btw op de bijbehorende inkoopkosten kan terugvorderen. Vanwege systeemtechnische beperkingen en een aantal inhoudelijke onzekerheden is de financiële impact hiervan echter nog niet volledig te kwantificeren.

De Belastingdienst is geïnformeerd over het feit dat Zuyderland nog niet voldoet aan de btw verplichtingen omtrent de extramurale verstrekking van dure geneesmiddelen. Met de Belastingdienst is overeengekomen dat de begindatum van de door te voeren correcties 1 januari 2013 is (i.p.v. 1 januari 2012). Correcties over 2013 dienen uiterlijk 31 december 2017 ingediend te worden bij de Belastingdienst.

Bankgaranties

Door de Stichting Zuyderland Medisch Centrum zijn voor onderstaande huurcontracten door de genoemde kredietverstrekkers bankgaranties afgegeven:

Kredietverstrekker	Begunstigde	Huurovereenkomst	Maximum bedrag €
ABN AMRO Bank	ING Real Estate Investment Management B.V.	Appartementencomplex Greenpark en Springfield; Smithlaan 1 t/m 49 en nr. 53 t/m 89 te Sittard-Geleen	111.720
ABN AMRO Bank	Van Dessel Beheer B.V.	Economiestraat 8 te Sittard-Geleen	15.500
ABN AMRO Bank	P.H.M. Caenen	Bunderstraat 31 te Meerssen	564
ABN AMRO Bank	Vixia B.V.	Millenerweg 8 te Sittard-Geleen	15.650
Rabobank	Sanoforum B.V.	Prins Hendriklaan 376 te Brunssum	150.000
			293.434

Bankconvenanten

In de kredietovereenkomst die is afgesloten met het bankenconsortium zijn convenanten opgenomen. Deze convenanten vereisen het voldoen aan een viertal ratio's. Dit betreft de Balansratio, Debt Service Cover ratio, Omzetratio en Personeelskostenratio, waarvan de laatste twee ratio's een inspanningsverplichting betreffen. Zuyderland monitort maandelijks het voldoen aan deze ratio's en rapporteert hierover ieder kwartaal aan het bankenconsortium. Zowel gedurende als per eind 2016 heeft Zuyderland voldaan aan de ratio eisen zoals deze in de convenanten zijn opgenomen. De ratio's per eind 2016 zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Ratio's	Definitie	Realisatie	Kredietovereenkomst		
		Jaarrekening 2016	Norm 2016	Norm 2017	Norm > 2017
Kredietratio's					
Solvabiliteit (balansratio)	Eigen vermogen / balanstotaal	22,3%	≥ 15%	≥ 17,5%	≥ 20%
Debt Service Cover ratio	EBITDA / Financieringslasten	2,01	≥ 1,4	≥ 1,4	≥ 1,4
Volgratio's (inspanningsverplichtingen)					
Solvabiliteit (omzetratio)	Eigen vermogen / omzet	23,5%	≥ 17,5%	≥ 17,5%	≥ 20%
Personeelkosten ratio Cure	Personele kosten / omzet	55,7%	< 60%	< 60%	< 60%
Personeelkosten ratio Care	Personele kosten / omzet	66,9%	< 75%	< 75%	< 75%

Financiële instrumenten

Algemeen

Zuyderland zet afgeleide financiële instrumenten in, waaronder interest rate swaps om risico's te beheersen. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden. Deze instrumenten stellen de instelling bloot aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Zuyderland een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van de onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de instelling te beperken.

Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Kredietrisico

Zuyderland loopt kredietrisico over vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen, liquide middelen en de positieve marktwaarde van afgeleide financiële instrumenten. Het maximale kredietrisico bedraagt € 110,6mln. Het kredietrisico is geconcentreerd bij

Zuyderland

3 tegenpartijen voor een totaalbedrag van € 57,6mln. De hoogste vordering bedraagt € 38mln. Met deze tegenpartij bestaat een lange relatie en deze heeft altijd aan haar betalingsverplichting voldaan.

Krediet mitigerende aspecten

Als zekerheid voor vorderingen en onderhanden werk heeft Zuyderland bevoorschotting ontvangen voor een bedrag van € 76,6mln. Tevens wordt er een actief debiteuren beleid gevoerd.

Rente- en kasstroomrisico

Zuyderland loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt de instelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Om de variabiliteit van de variabel rentende leningen te beperken heeft de instelling afgeleide rente instrumenten afgesloten.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft de volgende financiële instrumenten afgesloten:

Bank	Betreft	Type derivaat	Eind datum	Zuyderland betaalt	Zuyderland ontvangt	Hoofdsom in EUR per 30-12-2016	Marktwaaarde in EUR per 30-12-2016
BNG	Lening A	Interest rate Swap	01-10-2025	2,06%	3-mnds euribor	7.500.000	-699.658
Rabobank	Lening A	Interest rate Swap	01-10-2025	2,06%	3-mnds euribor	7.500.000	-709.844
ING	Lening A	Interest rate Swap	01-10-2025	2,06%	3-mnds euribor	7.500.000	-710.419
BNG	Lening D	Interest rate Swap	01-04-2033	2,96%	3-mnds euribor	14.354.167	-3.060.179
Rabobank	Lening D	Interest rate Swap	01-04-2033	2,96%	3-mnds euribor	14.354.167	-3.159.230
ING	Lening D	Interest rate Swap	01-04-2033	2,96%	3-mnds euribor	14.354.167	-3.158.883
BNG	Lening E	Interest rate Swap	01-10-2025	2,6575%	3-mnds euribor	4.500.000	-544.569
Rabobank	Lening E	Interest rate Swap	01-10-2025	2,6575%	3-mnds euribor	6.750.000	-828.834
ING	Lening E	Interest rate Swap	01-10-2025	2,6575%	3-mnds euribor	6.750.000	-829.355
ABN AMRO	RC L	Interest rate Swap	02-01-2019	4,74%	1-mnds euribor	3.083.334	-294.571
Deutsche Bank	RC L	Interest rate Swap	01-01-2019	4,74%	1-mnds euribor	3.083.334	-294.374
Deutsche Bank	Lease Energie Centrale	Interest rate Swap	17-01-2018	4,155%	12-mnds euribor - /- 0,3%	4.146.643	-175.669
Totaal							-14.465.585

Zuyderland heeft geen embedded derivaten.

Indien de rente over 2016 met 1% zou stijgen waarbij alle andere variabelen constant blijven dan zal de rentelast op langlopende leningen met circa € 390k stijgen.

Liquiditeitsrisico's uit hoofde van hedge relaties

Alle hedgerelaties zijn effectief. Dit is bepaald middels het vergelijken van de kritische kenmerken van de hedge-instrumenten en de afgedekte posities. De renteswaps zijn tegen kostprijs (nihil) gewaardeerd, de variabele rentebetalingen worden middels de swap omgezet in vaste rentebetalingen en als zodanig verwerkt in de jaarrekening.

Margin calls zijn contractueel uitgesloten waardoor er ondanks een negatieve reële waarde geen risico bestaat tot bijbetaling.

De reële waarde van de financiële instrumenten (rente caps en rente swaps) per eind 2016 bedraagt in totaal -€ 14,5mln. De reële waarde is gebaseerd op verkregen overzichten van de bank.

Liquiditeitsrisico

Zuyderland bewaakt de liquiditeitspositie door middel van periodieke liquiditeitbegrotingen. Het management ziet er op toe dat steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen van de instelling te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft zo dat de instelling steeds aan de gestelde lening convenanten kan blijven voldoen.

Mitigerende maatregelen

Zuyderland ziet er op toe dat er voldoende opvraagbare tegoeden zijn om operationele kosten te dekken, inclusief het voldoen aan de financiële verplichtingen.

Daarnaast beschikt Zuyderland over een kredietruimte bestaande uit een rekening-courantkrediet voor het opvangen van fluctuaties in werkkapitaal van € 60mln. Deze ruimte is ultimo 2016 niet aangesproken. De te betalen rente op deze faciliteit bedraagt de dagelijks muterende 1-maands Euribor plus een opslag van 2,50%.

1.6 Geconsolideerd mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa

1.6.1 Mutatieoverzicht materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	515.544.393	115.339.869	261.198.010	23.546.229	0	915.628.501
- cumulatieve afschrijvingen	186.392.759	49.384.177	132.482.699	0	0	368.259.635
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>329.151.634</u>	<u>65.955.692</u>	<u>128.715.311</u>	<u>23.546.229</u>	<u>0</u>	<u>547.368.866</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	40.056.655	5.040.364	25.181.519	8.319.950	0	78.598.488
- afschrijvingen	21.220.401	6.591.285	30.282.679	0	0	58.094.365
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	10.641.627	2.204.487	10.497.150	0	0	23.343.264
.cumulatieve afschrijvingen	10.641.627	2.204.487	10.497.150	0	0	23.343.264
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	15.925.663	984.947	24.856	26.446.636	0	43.382.102
cumulatieve afschrijvingen	11.771.707	942.978	24.856	0	0	12.739.541
per saldo	4.153.956	41.969	0	26.446.636	0	30.642.561
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>14.682.298</u>	<u>-1.592.890</u>	<u>-5.101.160</u>	<u>-18.126.686</u>	<u>0</u>	<u>-10.138.438</u>
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	529.033.758	117.190.799	275.857.523	5.419.543	0	927.501.623
- cumulatieve afschrijvingen	185.199.826	52.827.997	152.243.372	0	0	390.271.195
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>343.833.932</u>	<u>64.362.802</u>	<u>123.614.151</u>	<u>5.419.543</u>	<u>0</u>	<u>537.230.428</u>
Afschrijvingspercentage	0/2/5/10%	5/10%	10/20%	nvt		

1.6.2 Mutatieoverzicht financiële vaste activa

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Te verrekenen afschr.inz. buiten gebruik gestelde MVA	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2016	3.253.379	0	441.880	0	535.546	0	3.786.190	8.016.995
Kapitaalstortingen	516.471	0	0	0	0	0	0	516.471
Resultaat deelnemingen	1.484.974	0	0	0	0	0	0	1.484.974
Ontvangen dividend	-853.947	0	0	0	0	0	0	-853.947
Verstrekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	150.000	0	0	150.000
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	0	0	0	0
(Terugname) waardeverminderingen	-67.536	0	0	0	-68.950	0	-1.395.224	-1.531.710
Amortisatie (disjagio)	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening verlieslatende deelnemingen	-753.039	0	0	0	0	0	0	-753.039
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>3.580.302</u>	<u>0</u>	<u>441.880</u>	<u>0</u>	<u>616.596</u>	<u>0</u>	<u>2.390.966</u>	<u>7.029.744</u>

1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016 (Geconsolideerd)

Leningen O/G

Leninggever	Datum	Hoofdsom €	Totale loop-tijd jaar	Soort lening	Werkelijke rente %	Restschuld 31 december 2015 €	Nieuwe leningen in 2016 €	Aflossingen in 2016 €	Restschuld 31 december 2016 €	Restschuld over 5 jaar €	Resterende looptijd eind 2016 jaar	Aflossings- wijze	Aflossing 2017 €	Gestelde zekerheden
ING (33,3%) / RABO (33,3%) / BNG (33,3%) - Lening A	24-nov-11	45.000.000	14	Hypothecair	4,210%	25.000.000	0	2.500.000	22.500.000	10.000.000	9	lineair	2.500.000	Zie toelichting aangegeven met *
BNG - Lening B1	1-aug-13	20.000.000	30	Hypothecair	4,055%	18.666.666	0	666.667	17.999.999	14.666.667	27	lineair	666.667	Wfz-borging, zie ook *
BNG - Lening B2	3-feb-14	15.000.000	30	Hypothecair	4,160%	14.500.000	0	500.000	14.000.000	11.500.000	27	lineair	500.000	Wfz-borging, zie ook *
BNG - Lening C1	1-feb-13	6.000.000	20	Hypothecair	3,610%	5.400.000	0	300.000	5.100.000	3.600.000	16	lineair	300.000	Wfz-borging, zie ook *
BNG - Lening C2	3-feb-14	8.000.000	20	Hypothecair	3,915%	7.600.000	0	400.000	7.200.000	5.200.000	17	lineair	400.000	Wfz-borging, zie ook *
BNG - Lening C3	2-nov-15	10.000.000	20	Hypothecair	1,540%	10.000.000	0	500.000	9.500.000	7.000.000	19	lineair	500.000	Wfz-borging, zie ook *
BNG - Lening C4	1-mrt-16	6.000.000	20	Hypothecair	1,850%	0	6.000.000	0	6.000.000	4.500.000	19	lineair	300.000	Wfz-borging, zie ook *
ING (33,3%) / RABO (33,3%) / BNG (33,3%) - Lening D	2-apr-13	45.000.000	23	Hypothecair	5,110%	38.000.000	7.000.000	2.250.000	42.750.000	31.500.000	19	lineair	2.250.000	Zie toelichting aangegeven met *
ING (37,5%) / RABO (37,5%) / BNG (25%) - Lening E	2-apr-13	20.000.000	13	Hypothecair	4,8075%	20.000.000	0	2.000.000	18.000.000	8.000.000	9	lineair	2.000.000	Zie toelichting aangegeven met *
ABN AMRO - Lening I	1-okt-08	172.800.000	30	Hypothecair	6,7815%	165.600.000	0	7.200.000	158.400.000	122.400.000	22	lineair	7.200.000	Zie toelichting aangegeven met * en **
ABN AMRO - Lening J	1-okt-08	14.250.000	20	Hypothecair	6,820%	13.250.000	0	1.000.000	12.250.000	7.250.000	12	lineair	1.000.000	Zie toelichting aangegeven met *
ABN AMRO - Lening K	3-feb-11	31.300.000	6	Hypothecair	2,1523%+6mnds Euribor	15.650.000	0	15.650.000	0	0	0	lineair	0	Zie toelichting aangegeven met *
ING (33,3%) / RABO (33,3%) / BNG (33,3%) - Lening M	2-jan-15	45.000.000	8	Hypothecair	2,15%+3mnds Euribor	37.168.901	7.831.099	0	45.000.000	9.375.000	6	lineair	5.625.000	Zie toelichting aangegeven met *
ABN AMRO - Lening N	2-jan-15	39.750.000	11	Hypothecair	2,15%+3mnds Euribor	9.387.750	20.862.000	3.020.750	27.229.000	19.342.000	9	lineair	0	Zie toelichting aangegeven met *
BNG	31-mei-02	4.084.000	15	Hypothecair	5,355%	544.533	0	272.267	272.266	0	0	lineair	272.267	Overheidsgarantie Gemeente Kerkrade
Nederlandse Waterschaps Bank	2-mei-03	12.252.000	18	Hypothecair	4,460%	4.084.000	0	680.667	3.403.333	0	5	lineair	680.667	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	20-dec-04	4.290.000	29	Hypothecair	4,090%	2.659.250	0	148.250	2.511.000	1.769.750	17	lineair	148.250	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
BNG	9-mrt-05	21.000.000	14	Hypothecair	3,667%	5.250.000	0	1.500.000	3.750.000	0	2	lineair	1.500.000	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	14-mrt-05	6.250.000	11	Hypothecair	3,455%	450.000	0	450.000	0	0	0	lineair	0	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
BNG	1-sep-07	5.524.093	15	Hypothecair	4,423%	2.393.773	0	368.273	2.025.500	184.136	6	lineair	368.273	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
Provincie Limburg	23-dec-11	5.000.000	11	Achtergesteld	7,500%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	6	einde looptijd	0	Overheidsgarantie Provincie Limburg
Gemeente Heerlen	1-feb-12	2.682.000	12	Achtergesteld	7,500%	2.682.000	0	0	2.682.000	2.682.000	7	einde looptijd	0	Overheidsgarantie Gemeente Heerlen
Gemeente Brunssum	16-mrt-12	885.000	11	Achtergesteld	7,500%	885.000	0	0	885.000	885.000	6	einde looptijd	0	Overheidsgarantie Gemeente Brunssum
BNG - Lening G	1-jan-15	8.400.000	12	Hypothecair	2,15%+12mnds Euribor	7.700.000	0	700.000	7.000.000	3.500.000	9	lineair	700.000	Zie toelichting aangegeven met *
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	19.512.549	30	Hypothecair	3,935%	10.406.693	0	650.418	9.756.275	6.504.183	14	lineair	650.418	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	4.537.802	20	Hypothecair	3,520%	1.361.341	0	226.890	1.134.451	0	4	lineair	226.890	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	30-mrt-01	6.126.033	20	Hypothecair	3,520%	1.837.810	0	306.302	1.531.508	0	4	lineair	306.302	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
BNG - Lening H	4-apr-11	17.000.000	20	Hypothecair	5,850%	14.733.333	0	566.667	14.166.666	11.333.333	14	lineair	566.667	Zie toelichting aangegeven met *
BNG	4-jan-01	2.223.523	40	Hypothecair	5,625%	722.645	0	55.588	667.057	389.117	12	lineair	55.588	Gemeentegarantie Gemeente Sittard-Geleen
Rabobank	30-nov-98	1.157.311	25	Hypothecair	5,100%	533.205	0	56.081	477.124	149.476	7	annuïteit	59.031	Gemeentegarantie Gemeente Susteren-Echt
BNG	16-nov-98	5.876.283	25	Hypothecair	5,040%	2.701.197	0	282.470	2.418.727	777.926	7	annuïteit	296.706	Gemeentegarantie Gemeente Susteren-Echt
Rabobank	13-mrt-00	299.495	25	Hypothecair	3,250%	102.923	0	12.481	90.442	28.039	7	lineair	12.481	Hypotheek
BNG	17-jun-02	12.000.000	20	Hypothecair	3,950%	7.542.857	0	342.857	7.200.000	5.485.714	20	lineair	342.857	Wfz-borging, gesecureerd door hypotheek
SNS	6-dec-01	5.672.253	20	Onderhands	2,5%+1mnds Euribor	2.506.180	0	450.000	2.056.180	0	6	lineair	450.000	Hypotheek, pandrecht, achtergestelde vordering
Totaal						454.320.057	41.693.099	43.056.628	452.956.528	293.022.341			29.878.064	

Toelichting:

De nieuwe leningen hebben betrekking op de nieuwbouw en renovatie in Heerlen (totaal € 13mln), de financiering van de Fusie en ICT kosten (€ 7,8mln) en de trekking van de fluctuerende egalisatielening om de schuldverhoudingen binnen het bankenconsortium gelijk te houden (€ 20,9mln).

* Deze leningen zijn opgenomen in de kredietovereenkomst van het bankenconsortium met als effectieve datum 1-1-2015, gecureerd door een hypotheek, diverse verpandingen (zie onderdeel 13. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen) en een overeenkomst gedeelde zekerheden op WfZ-activa.

** Per 1-1-2015 is € 58mln van deze lening administratief omgezet in een achtergestelde tranche met een werkelijke rente van 7,5%. Deze tranche is achtergesteld op de overige leningen van het bankenconsortium en kan vanaf 2021 worden omgezet in de Hoofdtranche als de balansratio voor en na conversie tenminste 25% bedraagt. Het bankenconsortium beschouwt de achtergestelde tranche als eigen vermogen bij de berekening van de balansratio.

Zuyderland

Financial lease

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke-lijke rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossingen in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd eind 2016	Aflossings-wijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		€	jaar		%	€	€	€	€	€	jaar		€	
Amstel Lease	17-jan-08	12.552.720	10	Financial Lease	4,155%	5.161.047	0	1.108.550	4.052.497	0	2	Annuitair	1.155.497	Energie Centrale
De Lage Landen	1-sep-11	155.551	7	Financial Lease	4,85%	66.137	0	23.666	42.471	0	2	Annuitair	25.012	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-sep-11	415.310	5	Financial Lease	4,29%	61.503	0	61.503	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-okt-11	64.855	5	Financial Lease	4,25%	10.770	0	10.770	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-nov-11	29.738	5	Financial Lease	4,25%	5.477	0	5.477	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-nov-11	70.037	5	Financial Lease	5,260%	12.899	0	12.899	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-nov-11	57.134	5	Financial Lease	4,25%	10.523	0	10.523	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
Medi Lease (via DLL)	6-apr-10	22.566	5	Financial Lease	12,39%	883	0	0	883	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-12	189.166	5	Financial Lease	5,51%	41.914	0	41.914	0	0	1	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-feb-12	229.908	5	Financial Lease	5,44%	54.988	0	50.643	4.346	0	1	Annuitair	4.346	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-mrt-12	55.955	7	Financial Lease	5,720%	27.957	0	8.289	19.668	0	3	Annuitair	8.776	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-feb-12	43.750	5	Financial Lease	5,44%	10.464	0	9.637	827	0	1	Annuitair	827	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-apr-12	102.495	5	Financial Lease	5,01%	27.957	0	22.224	5.733	0	1	Annuitair	5.732	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-apr-12	103.887	5	Financial Lease	5,01%	28.336	0	22.527	5.809	0	1	Annuitair	5.810	Medische Apparatuur
Medi Lease (via DLL)	14-sep-12	698.205	5	Financial Lease	5,44%	144.743	0	92.433	52.310	0	1	Annuitair	52.308	Inventaris
Medi Lease (via DLL)	14-sep-12	190.000	5	Financial Lease	5,440%	39.387	0	25.154	14.233	0	1	Annuitair	14.234	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-sep-12	140.420	5	Financial Lease	4,67%	28.887	0	18.482	10.405	0	1	Annuitair	10.405	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-sep-12	322.490	5	Financial Lease	4,67%	66.341	0	42.445	23.896	0	1	Annuitair	23.896	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-13	348.293	5	Financial Lease	4,67%	87.883	0	49.469	38.414	0	2	Annuitair	38.414	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-mrt-13	201.490	5	Financial Lease	4,55%	57.955	0	30.507	27.448	0	2	Annuitair	23.624	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-13	144.485	5	Financial Lease	4,500%	36.403	0	20.503	15.900	0	2	Annuitair	15.901	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-13	50.088	5	Financial Lease	4,48%	12.618	0	7.107	5.511	0	2	Annuitair	5.511	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-apr-13	80.113	5	Financial Lease	4,52%	23.948	0	12.239	11.709	0	2	Annuitair	9.467	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jul-13	188.255	5	Financial Lease	4,30%	64.913	0	30.760	34.153	0	2	Annuitair	23.707	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-dec-13	30.521	5	Financial Lease	4,72%	13.328	0	5.634	7.694	0	20	Annuitair	4.333	Medische Apparatuur
Totaal		16.487.432				6.097.261	0	1.723.355	4.373.907	0			1.427.800	
Totaal Langlopende Schulden (incl. financial lease)						460.417.318	41.693.099	44.779.983	457.330.435	293.022.341			31.305.864	

Toelichting:

De financial lease is onder te verdelen in drie clusters. De lease van de energie centrale bij ABN AMRO Lease, de lease van apparatuur en inventaris van de Centrale Sterilisatie Afdeling bij Medilease en de lease van medische apparatuur bij De Lage Landen. In 2016 zijn geen nieuwe financial lease contracten afgesloten.

1.8 Gesegmenteerde geconsolideerde resultatenrekening over 2016

SEGMENT 1 Cure activiteiten	2016	2015
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties	562.785.447	550.474.734
Subsidieopbrengsten	26.966.370	28.867.503
Overige bedrijfsopbrengsten	24.434.672	27.425.341
Som der bedrijfsopbrengsten	614.186.489	606.767.578
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	299.331.849	288.233.081
Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa	53.628.633	48.969.966
Bijzondere waardevermindering van vaste activa	0	1.203.024
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	76.410.735	72.072.021
Overige bedrijfskosten	177.508.792	172.624.092
Som der bedrijfslasten	606.880.009	583.102.184
BEDRIJFSRESULTAAT	7.306.480	23.665.394
Financiële baten en lasten	21.218.420	22.574.071
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	-13.911.940	1.091.323
Vennootschapsbelasting	262.878	170.849
Aandeel van derden	0	153.047
RESULTAAT BOEKJAAR	-14.174.818	767.427
RESULTAATBESTEMMING		
	2016	2015
	€	€
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
Toevoeging/ Onttrekking:		
Bestemmingsfonds	15.039	20.212
Algemene / overige reserves	-14.189.857	747.215
	-14.174.818	767.427

SEGMENT 2 Care activiteiten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties	132.749.443	129.609.579
Subsidieopbrengsten	3.342.006	3.110.354
Overige bedrijfsopbrengsten	2.416.249	2.763.136
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>138.507.698</u>	<u>135.483.069</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	92.637.751	88.051.399
Afschrijvingen op immateriële, materiële en financiële vaste activa	6.313.906	6.079.584
Overige bedrijfskosten	35.310.207	35.250.774
Som der bedrijfslasten	<u>134.261.864</u>	<u>129.381.757</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	4.245.834	6.101.312
Financiële baten en lasten	1.448.140	1.624.485
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	<u>2.797.694</u>	<u>4.476.827</u>
Vennootschapsbelasting	218.542	105.781
Aandeel van derden	-348.544	-175.099
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>2.230.608</u></u>	<u><u>4.195.947</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
Toevoeging/ Onttrekking:		
Bestemmingsreserve		
Bestemmingsfonds	1.276.682	3.329.148
Algemene / overige reserves	953.926	866.799
	<u><u>2.230.608</u></u>	<u><u>4.195.947</u></u>
AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN		
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:		
SEGMENT 1 Cure activiteiten	-14.174.818	767.427
SEGMENT 2 Care activiteiten	2.230.608	4.195.947
	<u>-11.944.210</u>	<u>4.963.374</u>
Resultaat volgens resultatenrekening	<u><u>-11.944.210</u></u>	<u><u>4.963.374</u></u>

Toelichting:

De geconsolideerde resultatenrekening is onderverdeeld in de segmenten Cure en Care zoals beschreven onder de consolidatie criteria.

Als gevolg van onderlinge eliminaties is er op regel niveau geen aansluiting met de geconsolideerde resultatenrekening. Ten behoeve van het inzicht zijn de cijfers van Cure en Care gepresenteerd inclusief eliminaties.

1.9 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

BATEN

14. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	95.913.528	112.329.385
Opbrengsten uit WMO prestaties	4.373.729	2.552.313
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	572.131.140	540.169.816
Opbrengsten Jeugdzorg	2.899.851	2.934.882
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten CBT Heerlen	400.000	542.396
Overige zorgprestaties	19.816.642	21.555.521
Totaal	<u>695.534.890</u>	<u>680.084.313</u>

Toelichting:

De opbrengsten wettelijk budget voor aanvaardbare kosten zijn gedaald als gevolg van incidentele opbrengsten in 2015 als gevolg van afwikkeling van de budgetsystematiek van het ziekenhuis met betrekking tot voorgaande jaren.

In de opbrengsten zorgverzekeringswet betreft grotendeels de DBC omzet van het ziekenhuis. Deze is gestegen als gevolg van prijseffect, volumestijging en mixeffecten. Deze volumestijging komt voort uit het feit doordat er in 2015 een lagere productie is gedraaid als gevolg van diverse incidentele gebeurtenissen zoals de ingebruikname van gebouw Q en de systeemintegratie.

Overige zorgprestaties betreft met name 1^e lijns diagnostiek. Als gevolg van systeemintegratie in 2015 zijn deze pas medio 2016 gefactureerd. Hierdoor heeft er in 2016 een neerwaartse bijstelling van de omzet over 2015 plaatsgevonden van € 3,0 mln. De daling van de werkelijk omzet over 2016 bedraagt € 4,6mln als gevolg van tariefdalings en overhevelingen van de 1^e lijns omzet naar de DBC omzet.

15. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Rijksbijdrage werkplaatsfunctie en medische faculteit van UMC's	0	0
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	3.721.864	3.654.598
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	21.070.068	23.899.829
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	119.971	171.685
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	5.396.474	4.251.745
Totaal subsidies	<u>30.308.377</u>	<u>31.977.857</u>

Toelichting:

De post Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS betreft met name subsidies voor de Stageplaatsen Zorg, alsmede de vanuit de AWBZ overgehevelde subsidieregelingen.

De beschikbaarheidsbijdragen betreft de ontvangen beschikbaarheidsbijdrage voor Artsen in Opleidingen (AIO's) en subsidies vanuit het Fonds Ziekenhuis Opleidingen (FZO) voor Zuyderland Medisch Centrum en Zuyderland GGZ. Deze zijn gedaald in 2016 met name als gevolg van een tariefdaling voor de AIO's. Daarnaast is er ook een beperkt negatief volume effect.

De post Overige subsidies betreft met name subsidie kwaliteitsimpuls, subsidies voor opleidingen en loonkostensubsidies.

Zuyderland

16. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Overige dienstverlening	2.103.580	3.015.930
Overige opbrengsten	24.747.341	27.172.547
Overige baten	0	0
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	<u>26.850.921</u>	<u>30.188.477</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten bestaan uit doorbelaste materiële en personele kosten aan derden, waaronder verhuur van het vastgoed van de zorgboulevard aan BV Exploitatie Zorgboulevard, doorbelasting van personeel aan maatschappen, doorbelasting OK verrichtingen aan Obesitas kliniek en doorbelasting van medicatie aan Meander groep en Sevagram.

BV Exploitatie Zorgboulevard is een verbonden partij. De doorberekeningen aan deze partij vinden plaats op basis van zakelijke grondslag.

LASTEN

17. Personeelskosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Lonen en salarissen	295.933.141	285.133.047
Sociale lasten	48.351.193	44.935.737
Pensioenpremie	24.618.088	23.914.082
Andere personeelskosten	11.924.189	12.266.896
Subtotaal	<u>380.826.611</u>	<u>366.249.762</u>
Personeel niet in loondienst	11.142.989	10.034.718
Totaal personeelskosten	<u>391.969.600</u>	<u>376.284.480</u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per organisatie-onderdeel:

Stichting Zuyderland Medisch centrum	4.522	4.451
Zuyderland Geestelijke Gezondheid Zorg BV	225	212
Zuyderland Zorgcentra BV	1.316	1.296
Zuyderland Thuiszorg BV	360	375
Zuyderland Jeugd Gezondheid Zorg BV	23	23
Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum	0	24
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>6.446</u>	<u>6.381</u>

Toelichting:

Bij lonen en salarissen zijn de brutokosten aangegeven. De aan derden doorberekende kosten zijn opgenomen bij de bedrijfsopbrengsten (overige dienstverlening). De personele bezetting betreft alle werknemers inclusief oproepkrachten, doch exclusief stagiaires, BVP-leerlingen, specialisten in vrij beroep, consultants, alpha-hulpen, overig ingehuurd personeel, vrijwilligers en intern doorberekende personeelsleden. Alle FTE's zijn in Nederland werkzaam.

De stijging van de personeelskosten worden voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de bezetting bij met name Medisch Centrum en bij Zorgcentra en door CAO gerelateerde effecten, waaronder de vorming van een voorziening onregelmatigheidstoelage over vakantiedagen met betrekking tot voorgaande jaren ter hoogte van € 3,1mln.

18. Afschrijvingen materiële en financiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt :</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	58.094.365	53.031.679
- financiële vaste activa	1.464.174	1.611.177
Totaal afschrijvingen	<u>59.558.539</u>	<u>54.642.856</u>
Afschr.instandhoudingsinvesteringen derden	0	0
Afschrijvingskosten zorginfrastructuur	384.000	406.694
Totaal afschrijvingen	<u>59.942.539</u>	<u>55.049.550</u>

18a. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	1.203.024
Totaal	<u>0</u>	<u>1.203.024</u>

Toelichting:

De afschrijvingen in 2016 zijn met name gestegen als gevolg van de opening van de nieuwbouw in Heerlen in september 2015, de ingebruikname van het nieuwe ZIS/EPD in juni 2015 en door de gefaseerde oplevering van diverse renovatie projecten op locatie Heerlen. Daarnaast zijn de afschrijvingen gestegen als gevolg van de verkorte bedrijfseconomische levensduur van gebouw Y op locatie Heerlen.

De bijzondere waardevermindering in 2015 betrof een impairment van het gebouw op locatie Kerkrade.

19. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	76.410.735	72.072.021
Totaal honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	<u>76.410.735</u>	<u>72.072.021</u>

Toelichting:

Als gevolg van de invoering van de integrale tarieven zijn de honoraria van de vrijgevestigde medisch specialisten vanaf 1 januari 2015 onderdeel van de ziekenhuisomzet. Hierdoor zijn deze kosten vanaf dat moment zichtbaar in de jaarrekening van Zuyderland. In 2016 is € 0,4mln aan honorariumkosten verantwoord met betrekking tot 2015. De overige stijging is gerelateerd aan de stijging van de DBC omzet.

20. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	20.819.485	21.108.067
Algemene kosten	44.338.638	44.370.932
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	117.820.702	115.252.023
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	10.773.590	10.047.196
- Energie gas	3.120.636	3.604.859
- Energie stroom	3.615.966	3.686.029
- Energie transport en overig	2.182.296	2.022.255
Subtotaal	<u>19.692.488</u>	<u>19.360.339</u>
Huur en leasing	8.484.020	7.277.279
Dotaties en vrijval voorzieningen	1.510.008	366.561
Overige lasten	153.659	139.665
Totaal bedrijfskosten	<u><u>212.819.000</u></u>	<u><u>207.874.866</u></u>

Toelichting:

Algemene kosten: Onder algemene kosten zijn de door Stichting ZBC Zuyderland-Eyescan Limburg (100% deelneming, geconsolideerd) aan Zuyderland-Eyescan Limburg BV (50% deelneming, niet geconsolideerd) uitbestede activiteiten verantwoord. Deze zijn gestegen van € 8,0mln in 2015 naar € 8,3mln in 2016.

Patiënt- en bewonersgebonden kosten: de stijging is met name het gevolg van hogere kosten voor dure geneesmiddelen door een hoger verbruik.

Huur en leasing: de kosten in 2016 zijn gestegen met name als gevolg van de opening van de nieuwe locatie Brunssum per 2 mei 2016 en door de verkoop en het terug huren van de locatie Kerkrade per 1 september 2016.

Dotaties en vrijval voorzieningen: de dotatie in 2016 betreft met name de voorziening dubieuze debiteuren voor € 757k (in 2015 bedroeg deze € 638k) en de voorziening voor de verzekering medische aansprakelijkheid voor € 685k (in 2015 bedroeg deze € 231k).

Daarnaast was bij Zorgcentra in 2015 éénmalig een voorziening vrijgevallen van € 633k als gevolg van verkoop van de betreffende activa in dat jaar.

21. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Financiële baten		
Rentebaten	38.034	57.874
Resultaat deelnemingen	1.822.424	1.431.772
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	37.849	26.583
Subtotaal financiële baten	<u>1.898.307</u>	<u>1.516.229</u>
Financiële lasten		
Rentelasten	24.564.867	25.714.784
Subtotaal financiële lasten	<u>24.564.867</u>	<u>25.714.784</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-22.666.560</u></u>	<u><u>-24.198.555</u></u>

Toelichting:

Het resultaat deelnemingen 2016 betreft met name het Zuyderland-aandeel in het positieve resultaat uit de deelneming in Zuyderland Eyescan Limburg BV (€ 847k), MCC Omnes BV (€ 111k), Zuyderland Huishoudelijke Hulp (€ 190k) en Nederlandse Obesitaskliniek (€120k). Daarnaast betreft dit het hogere positieve resultaat van Zuyderland GGZ BV uit 2015. Door het landelijke uitstel voor de jaarrekening van GGZ is het definitieve resultaat € 337k hoger dan verantwoord in de geconsolideerde jaarrekening van Zuyderland over 2015. Dit resultaat wordt in 2016 via het resultaat deelnemingen in de geconsolideerde jaarrekening verantwoord.

De daling van de rentelasten in 2016 is met name het gevolg van verantwoording van rentekosten in 2015 die betrekking hadden op 2014 (€ 852k). Daarnaast zijn de rentekosten gedaald bij Zorgcentra als gevolg van aflossingen op de langlopende leningen.

22. Vennootschapsbelasting

Het betreft hier de verschuldigde vennootschapsbelasting van:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Parking Atrium BV	262.878	96.596
Mitralis Klinieken BV	0	74.253
Zuyderland Thuiszorg BV	218.542	105.781
	<u>481.420</u>	<u>276.630</u>

Toelichting:

De meeste entiteiten behorend tot het Zuyderland concern hebben een zogenaamde zorgvrijstelling. Bovenstaande entiteiten voldoen echter niet aan de voorwaarden om voor deze zorgvrijstelling in aanmerking te komen en zijn derhalve belastingplichtig.

23. Aandeel van derden

Het betreft hier het aandeel van derden in:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Stg ZBC Zuyderland	0	-153.048
Zuyderland Thuiszorg BV	-348.544	-175.099
	<u>-348.544</u>	<u>-328.147</u>

Toelichting:

Deze meerderheids deelnemingen worden volledig geconsolideerd binnen Zuyderland onder aftrek van het minderheids aandeel in het resultaat en eigen vermogen.

24. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2016 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1	Functionaris (functienaam)	D.M.F. Jongen Voorzitter Raad van Bestuur 01-10-2011	C. Sterk Lid Raad van Bestuur 01-03-2009	R.E.A. Goffin Lid Raad van Bestuur 01-03-2009
2	In dienst vanaf (datum)			
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%	100%	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	217.715	217.730	217.685
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	217.715	217.730	217.685
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	10.898	10.889	10.934
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>228.613</u>	<u>228.619</u>	<u>228.619</u>
11	Beloning 2015	228.618	228.719	228.719
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	V	V	V
13	Norm 2016	179.000	179.000	179.000
14	Overgangsregeling	228.719	228.719	228.719
15	Overschrijding	-	-	-
1	Functionaris (functienaam)	C.J.M.H.J. Evers Lid Raad van Bestuur 15-09-2013	L.A.J. Janssen Lid Raad van Bestuur 01-11-2010	H.P.J. Buiting Lid Raad van Bestuur 01-09-2014
2	In dienst vanaf (datum)			
3	In dienst tot (datum)	30-06-2016	31-05-2015	31-03-2015
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%	100%	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	108.785	-	-
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	108.785	-	-
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	5.454	-	-
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>114.239</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
11	Beloning 2015	243.429	113.292	20.398
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	V	V	V
13	Norm 2016	89.500	-	-
14	Overgangsregeling	114.360	-	-
15	Overschrijding	-	-	-
1	Functionaris (functienaam)	J.J. Verhaegen Voorzitter Raad van Toezicht 01-07-2012	M.J.A. Eurlings Lid Raad van Toezicht 01-01-2010	J.M.M. Bloemer Lid Raad van Toezicht 01-07-2015
2	In dienst vanaf (datum)			
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%	100%	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	26.700	17.800	17.800
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	26.700	17.800	17.800
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	-	-	-
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>26.700</u>	<u>17.800</u>	<u>17.800</u>
11	Beloning 2015	26.700	17.800	8.900
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	V	V	V
13	Norm 2016	26.850	17.900	17.900
14	Overgangsregeling	nvt	nvt	nvt
15	Overschrijding	-	-	-

1	Functionaris (functienaam)	J.G. Dopper Lid Raad van Toezicht	L.R.M. Radix Lid Raad van Toezicht	E.G. Scholten Lid Raad van Toezicht
2	In dienst vanaf (datum)	01-01-2006	01-01-2010	01-01-2010
3	In dienst tot (datum)	31-12-2016		
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%	100%	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	17.800	17.800	17.800
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	17.800	17.800	17.800
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	-	-	-
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>17.800</u>	<u>17.800</u>	<u>17.800</u>
11	Beloning 2015	17.800	17.800	17.800
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	V	V	V
13	Norm 2016	22.904	22.904	17.900
14	Overgangsregeling	nvt	nvt	nvt
15	Overschrijding	-	-	-
1	Functionaris (functienaam)	A. Schuit Lid Raad van Toezicht	R. van Lambalgen Lid Raad van Toezicht	A.W. Heringa Lid Raad van Toezicht
2	In dienst vanaf (datum)	01-01-2010	01-01-2010	01-01-2010
3	In dienst tot (datum)		31-12-2016	
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%	100%	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	17.800	17.800	17.800
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	17.800	17.800	17.800
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	-	-	-
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>17.800</u>	<u>17.800</u>	<u>17.800</u>
11	Beloning 2015	17.800	17.800	17.800
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	V	V	V
13	Norm 2016	17.900	17.900	17.900
14	Overgangsregeling	nvt	nvt	nvt
15	Overschrijding	-	-	-
1	Functionaris (functienaam)	J.G.G. Bosch Lid Raad van Toezicht		
2	In dienst vanaf (datum)	01-01-2011		
3	In dienst tot (datum)	30-06-2015		
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%		
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	-		
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-		
7	Totaal beloning (5 en 6)	-		
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-		
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	-		
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-		
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>-</u>		
11	Beloning 2015	8.900		
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	V		
13	Norm 2016	-		
14	Overgangsregeling	nvt		
15	Overschrijding	-		

Toelichting:

Vanaf 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing. Deze wet stelt eisen aan de toelichting in de jaarrekening van instellingen in de publieke en semipublieke sector over de bezoldiging van zogenoemde topfunctionarissen. De leden van de Raad van Toezicht, de Raad van Bestuur en de directies van Cure en Care zijn onder de WNT geclassificeerd als topfunctionaris.

De toegepaste salarisregelingen van de bestuurders zijn gebaseerd op de beloningscode Bestuurders in de Zorg (BBZ), die op 11 juni 2009 door de ledenvergadering van de NVTZ werd vastgesteld.

De bezoldiging van de topfunctionarissen past binnen de kaders van de WNT.

De beloningen van de leden van de Raad van Toezicht vallen binnen de normen van het NVTZ.

Zuyderland

1	Functionaris (functienaam)	Manager	Manager	Medisch specialist
2	In dienst vanaf (datum)	01-02-2011	01-01-1977	01-05-2002
3	In dienst tot (datum)	31-07-2016		
4	Deeltijdfactor (percentage)	100%	100%	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	90.204	190.742	196.215
6	Winstdelingen en bonusbetalingen		-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	90.204	190.742	196.215
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)		168	
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	6.291	10.859	10.850
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)			
		86.399	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>182.894</u>	<u>201.769</u>	<u>207.065</u>
11	Beloning 2015	144.556	206.789	200.598
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	nvt	nvt	nvt
1	Functionaris (functienaam)	Medisch specialist	Medisch specialist	Medisch specialist
2	In dienst vanaf (datum)	01-08-2008	01-01-2006	12-09-2005
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	95%	95%	80%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	178.051	179.510	167.682
6	Winstdelingen en bonusbetalingen			-
7	Totaal beloning (5 en 6)	178.051	179.510	167.682
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)		-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	10.860	10.330	10.417
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)			
			-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>188.911</u>	<u>189.840</u>	<u>178.099</u>
11	Beloning 2015	188.765	204.673	173.587
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	nvt	nvt	nvt
1	Functionaris (functienaam)	Medisch specialist	Medisch specialist	Medisch specialist
2	In dienst vanaf (datum)	01-11-2010	01-11-2011	01-12-2011
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	80%	80%	80%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	149.184	148.238	145.964
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	149.184	148.238	145.964
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)		-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	10.384	10.383	10.378
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)		-	-
			-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>159.568</u>	<u>158.621</u>	<u>156.342</u>
11	Beloning 2015	153.704	142.261	150.345
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	nvt	nvt	nvt
1	Functionaris (functienaam)	Medisch specialist	Medisch specialist	Medisch specialist
2	In dienst vanaf (datum)	15-02-2009	15-12-2013	12-09-2005
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	70%	80%	70%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	144.574	141.977	130.934
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	144.574	141.977	130.934
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)		-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	9.318	9.931	9.294
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)			
		-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>153.892</u>	<u>151.908</u>	<u>140.228</u>
11	Beloning 2015	150.200	144.616	135.079
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	nvt	nvt	nvt

Zuyderland

1	Functionaris (functienaam)	Medisch specialist	Medisch specialist	Medisch specialist
2	In dienst vanaf (datum)	01-01-2007	01-12-2000	22-02-2000
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	80%	100%	80%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	177.330	183.595	158.183
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	177.330	183.595	158.183
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	10.881	10.866	10.382
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>188.211</u>	<u>194.461</u>	<u>168.565</u>
11	Beloning 2015	182.241	185.001	155.590
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	nvt	nvt	nvt
1	Functionaris (functienaam)	Medisch specialist	Medisch specialist	Medisch specialist
2	In dienst vanaf (datum)	01-08-2005	01-01-2010	17-08-2009
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	70%	70%	30%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	142.458	137.540	59.568
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	142.458	137.540	59.568
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	9.206	9.197	4.088
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>151.664</u>	<u>146.737</u>	<u>63.656</u>
11	Beloning 2015	149.698	132.832	61.530
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	nvt	nvt	nvt
1	Functionaris (functienaam)	Medisch specialist	Psychiater	Psychiater
2	In dienst vanaf (datum)	01-03-2001	01-10-1999	01-01-2011
3	In dienst tot (datum)			
4	Deeltijdfactor (percentage)	60%	80%	100%
5	Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	119.085	150.934	191.697
6	Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-	-
7	Totaal beloning (5 en 6)	119.085	150.934	191.697
8	Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-	-
9	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	8.106	8.692	10.884
10	Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	-	-	-
Totaal bezoldiging in kader van de WNT (7 tm. 10)		<u>127.191</u>	<u>159.626</u>	<u>202.581</u>
11	Beloning 2015	122.500	153.737	196.768
12	Bezoldigingsklasse zorginstelling	nvt	nvt	nvt

Toelichting:

De maximale bezoldigingsnorm is voor niet-topfunctionarissen niet van toepassing.
Alle bovengenoemde functionarissen hebben een marktconforme bezoldiging ontvangen in 2016.

25. Honoraria onafhankelijke accountant

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
De honoraria van de accountant zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	360.500	346.517
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC, WMO en MVO nacalculatie, beschikbaarheidsbijdrage)	85.900	97.701
Totaal honoraria accountant	<u>446.400</u>	<u>444.218</u>

Toelichting:

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij Zuyderland en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en onafhankelijke externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2016, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

26. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet zakelijke grondslag.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2016: STG. ZUYDERLAND MEDISCH CENTRUM

Enkelvoudige Jaarrekening 2016

Stichting Zuyderland Medisch Centrum

Inhoudsopgave

1	JAARREKENING 2016	53
1.1	<i>Enkelvoudige balans per 31 december 2016</i>	53
1.2	<i>Enkelvoudige resultatenrekening over 2016</i>	54
1.3	<i>Enkelvoudig kasstroomoverzicht over 2016</i>	55
1.4	<i>Grondslagen van waardering en resultaatbepaling</i>	56
1.5	<i>Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016</i>	57
1.6	<i>Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa</i>	71
	1.6.1 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA	71
	1.6.2 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA	71
1.7	<i>Overzicht langlopende schulden ultimo 2016</i>	72
1.8	<i>Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening</i>	74
2	OVERIGE GEGEVENS	79
2.1	<i>Statutaire regeling resultaatbestemming</i>	79
2.2	<i>Nevenvestigingen</i>	79
3	CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	80

1 JAARREKENING 2016

1.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2016
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-16</u> €	<u>31-dec-15</u> €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	486.334.881	494.515.535
Financiële vaste activa	2	16.681.965	15.615.797
Totaal vaste activa		503.016.846	510.131.332
Vlottende activa			
Voorraden	3	7.846.021	8.495.021
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's/ DBC-zorgproducten	4	7.353.918	1.984.627
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	101.564	2.197.650
Vorderingen en overlopende activa	6	103.198.546	141.601.873
Liquide middelen	7	13.551.997	481.877
Totaal vlottende activa		132.052.046	154.761.048
Totaal activa		<u><u>635.068.892</u></u>	<u><u>664.892.380</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal		1.134.408	1.134.408
Algemene en overige reserves		54.786.491	68.981.961
Totaal eigen vermogen	8	55.920.899	70.116.369
Voorzieningen	9	37.726.500	31.243.306
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10	382.563.082	371.319.659
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	5	0	2.944.240
Kortlopende schulden en overlopende passiva	11	158.858.411	189.268.806
Totaal passiva		<u><u>635.068.892</u></u>	<u><u>664.892.380</u></u>

1.2 Enkelvoudige resultatenrekening over 2016

	<u>Ref.</u>	<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	13	541.619.323	529.063.530
Subsidies	14	26.043.435	28.114.430
Overige bedrijfsopbrengsten	15	25.277.538	28.555.503
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>592.940.296</u>	<u>585.733.463</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	281.812.224	270.414.754
Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa	17	52.140.766	47.486.698
Bijzondere waardevermindering van vaste activa	17a	0	1.203.024
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	18	76.410.735	72.072.021
Overige bedrijfskosten	19	176.871.606	172.848.370
Som der bedrijfslasten		<u>587.235.331</u>	<u>564.024.867</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		5.704.965	21.708.596
Financiële baten en lasten	20	19.900.435	21.100.576
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>-14.195.470</u>	<u>608.020</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-14.195.470</u></u>	<u><u>608.020</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
Toevoeging / Onttrekking:			
Algemene en overige reserves		-14.195.470	608.020
		<u><u>-14.195.470</u></u>	<u><u>608.020</u></u>

1.3 Enkelvoudig kasstroomoverzicht over 2016

Voor het enkelvoudig kasstroomoverzicht wordt verwezen naar de vrijstelling conform RJ 360.104. Het kasstroomoverzicht is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg.

1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Voor de grondslagen van waardering en resultaatbepaling wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg.

1.5 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	307.818.399	290.741.962
Machines en installaties	59.782.711	60.754.759
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	113.867.599	119.576.031
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	4.866.172	23.442.783
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	<u>486.334.881</u>	<u>494.515.535</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	494.515.535	482.792.511
Bij: investeringen (incl. investeringen Onder Handen Projecten)	48.799.176	60.642.906
Af: afschrijvingen	52.779.830	47.716.858
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	1.203.024
Af: desinvesteringen	4.200.000	0
	<u>486.334.881</u>	<u>494.515.535</u>
Voorziening waardering projecten	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>486.334.881</u>	<u>494.515.535</u>

Toelichting:

Jaarlijks maakt Zuyderland een inschatting van de verwachte economische levensduur van de verschillende panden. Dit heeft in 2016 geleid tot aanpassing van de afschrijvingstermijn van gebouw Y op de locatie Heerlen. De financiële impact in 2016 bedraagt € 0,8mln negatief en is verwerkt in bovenstaande cijfers.

De investeringen in 2016 hebben met name betrekking op de nieuwbouw en renovatie van locatie Heerlen.

Voor een nadere specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar het in deel 1.6 MVA opgenomen verloopoverzicht. Daarnaast wordt verwezen naar de toelichting in de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg bij onderdeel 1.4 "Grondslagen van waardering en resultaatbepaling".

Voor de verstrekte zekerheden wordt verwezen naar onderdeel 12 "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen".

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Deelnemingen	13.350.830	11.410.254
Te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa	1.890.320	2.784.899
Vorderingen op deelnemingen	824.219	885.098
Bankgaranties	150.000	0
Emissie- en leningskosten	466.596	535.546
Totaal financiële vaste activa	16.681.965	15.615.797

Specificatie verloop deelnemingen:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	11.410.254	9.884.827
Kapitaalstortingen	511.471	0
Resultaat deelnemingen	2.160.282	1.763.596
Ontvangen dividend	0	-7.271
Verkoop deelnemingen	-67.535	0
Voorziening negatieve deelnemingen	-663.642	-230.898
Boekwaarde per 31 december	13.350.830	11.410.254

Toelichting:

Voor een toelichting op de resultaten van de deelnemingen wordt verwezen naar de betreffende enkelvoudige jaarrekening.

Te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	2.784.899	3.822.406
Bij: investeringen	0	0
Af: afschrijvingen	894.579	1.037.507
Boekwaarde per 31 december	1.890.320	2.784.899

Vorderingen op deelnemingen:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	885.098	945.978
Bij: verstrekte leningen	0	0
Af: aflossingen	60.879	60.880
Boekwaarde per 31 december	824.219	885.098

Bankgaranties:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	0	0
Bij: verstrekte bankgaranties	150.000	0
Af: afgelopen bankgaranties	0	0
Boekwaarde per 31 december	150.000	0

Emissie- en leningskosten:

	2016	2015
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	535.546	608.572
Bij: Investeringen	0	0
Af: Afschrijvingen	68.950	73.026
Boekwaarde per 31 december	466.596	535.546

Toelichting:

De te verrekenen afschrijvingen inzake buiten gebruik gestelde materiële vaste activa; dit betreft een vordering inzake de materiële vaste activa van het vanaf 2000 niet meer in gebruik zijnde en gesloopte voormalige St. Barbaraziekenhuis te Geleen, alsmede het gebouw van het voormalige Maaslandziekenhuis te Sittard dat in 2011 eveneens geheel is gesloopt. Voor deze activa worden de afschrijvingen nog op basis van de voorgeschreven afschrijvingsduur in het wettelijk budget vergoed.

Vorderingen op deelnemingen; betreft de verstrekte lening aan de Parking Atrium B.V. Parking Atrium B.V., waarin de stichting Zuyderland Medisch Centrum een 100 procent deelneming heeft, heeft over het boekjaar 2016 een positief resultaat behaald van € 260k.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en statutaire vestigingsplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal €	Kapitaal Belang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Holding ZMS BV, Sittard-Geleen	Deelname in rechtspersonen	36.000	100%	4.648.581	607.054
Zuyderland Geestelijke Gezondheidszorg BV, Sittard-Geleen	Psychiatrische zorg	18.000	100%	5.974.167	669.987
Parking Atrium BV, Heerlen	Beheer parkeergarage Zuyderland Medisch Centrum, locatie Heerlen	18.000	100%	2.411.044	259.530
Nederlandse Obesitaskliniek Zuid BV, Zeist	Exploitatie van Obesitas Kliniek gevestigd in Zuyderland Medisch Centrum, locatie Brunssum	49.000	25%	880.797	478.612
EersteLijns Plus Centrum BV, Heerlen	Het leveren van zorg en verlenen van diensten in de eerste lijn bestaande uit onder meer doch niet uitsluitend diagnostische diensten en laag complexe kleine chirurgie	44.100	49%	195.317	58.043
Zeggenschapsbelangen:					
Stg. Fondsenwerving Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen	Fondsen werven t.b.v. Stg. Hof van Onthaasting	0	14%	18.966	3.496
Stg. Hof van Onthaasting, Sittard-Geleen	In algemene zin bijdragen aan vernieuwing van de woonomgeving.	0	14%	0	0
Stg. Dermatologisch Lasercentrum Maasland, Sittard-Geleen	Zorg verrichten buiten basisverzekering	0	50%	4.006	-523
Stichting ZBC Zuyderland-Eyescan Limburg	Houden van de erkenning voor Orbis-Eyescan Limburg B.V.	0	100%	-1.935	-1.935
Stichting Beheer Kunstcollectie Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen	Het beheren van de kunstcollectie van Zuyderland	0	100%	798.418	22.587
Stichting ZBC Zuyderland Medisch Centrum, Heerlen	Het uitvoeren/aanbieden van (aanvullende en/of private) vormen van medisch specialistische zorg en/of diagnostiek	0	50%	2.070.049	0

Stichting Zuyderland Medisch Centrum

Naam en rechtsvorm en statutaire vestigingsplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft	Belang (in %)	Eigen	Resultaat
		kapitaal		vermogen	
		€		€	€
Belangen samen met dochtermaatschappijen:					
Maasland Urologica BV, Sittard-Geleen	Zorg verrichten buiten basisverzekering	9.180	51%	10.838	-190
Orbis Mooi BV, Sittard-Geleen	Zorg verrichten buiten basisverzekering	18.000	100%	275.938	24.612
Orbis Vigor BV, Sittard-Geleen	Gezondheids-management	13.500	75%	46.055	0
Futsure Health BV, Hoofddorp	Aanbieden preventief en aanvullend medisch onderzoek	9.100	50%	-4.021	-4.434
Meditta Medisch Centrum BV, Sittard-Geleen	Exploitatie van regionale diagnostische centra en activiteiten en het verlenen van medische specialistische zorg en uitvoeren van diagnostische onderzoeken in opdracht van de eerste en tweede lijn	49.000	25%	309.272	59.007
BV Exploitatie Zorgboulevard, Sittard-Geleen	Exploitatie van de zorgboulevard, zijnde een service en dienstengebouw op het terrein van OMP	18.000	100%	-431.991	-310.602
Mitralis Zuyderland Klinieken BV, Heerlen	Het uitvoeren/aanbieden van (aanvullende en/of private) vormen van medisch specialistische zorg en/of diagnostiek	18.000	100%	1.331.092	0
Mitralis KNO BV, Heerlen	het aanbieden en uitvoeren van neusschelp correcties en snurkbehandelingen m.b.v radiofrequentie en thermotherapie	3.600	20%	17.614	0
Mitralis Diagnostisch Centrum BV, Kerkrade, Hoensbroek	Het uitvoeren/aanbieden van (aanvullende en/of private) vormen van medisch specialistische zorg en/of diagnostiek	3.600	20%	1.468.496	0
Mitralis Expertise Wondzorg BV, Heerlen	Het uitvoeren/aanbieden van de preventie en (coördinatie van de) behandeling van chronische wonden en het geven van educatie op het terrein van chronische wonden	9.040	50%	661.781	0
Waarvan joint ventures:					
Medisch Coördinatiecentrum Omnes BV, Sittard-Geleen	1e-lijns diagnostische faciliteiten en transmurale zorgverlening	9.000	50%	649.975	223.347
	Andere deelnemer: Medische Staf Westelijke Mijnstreek BV, Sittard-Geleen	Bestuur: benoemd door AvA, twee directieleden	Toezichhoudend orgaan: RvC		
Zuyderland-Eyescan Limburg B.V., Sittard-Geleen	Verrichten van oogheelkundige zorg	906.230	50%	3.413.435	1.693.519
	Andere deelnemer: Eyescan BV, Utrecht	Bestuur: benoemd door AvA, één bestuurder	Toezichhoudend orgaan: n.v.t.		

3. Voorraden

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Medische middelen	7.665.696	8.344.746
Voedingsmiddelen	19.414	20.337
Overige voorraden:		
- voorgeschreven dienstkleding	19.637	20.056
- voorraden hotelfunctie	61.660	74.751
- kantoorbenodigdheden en drukwerk	82.138	143.562
- overige voorraden	1.788	1.556
Af: Incourante voorraden	4.312	109.987
Totaal voorraden	<u>7.846.021</u>	<u>8.495.021</u>

Toelichting

Ultimo 2016 heeft een voorraadinventarisatie plaatsgevonden van de medische middelen. Deze zijn gewaardeerd tegen kostprijs.

De voorziening voor incurante voorraden ultimo 2015 hield verband met opschoning en uniformering artikelassortiment en verbeterde controles. Na deze acties resteert er ultimo 2016 nauwelijks incurante voorraad.

4. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's/ DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	3.362.348	3.158.150
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	55.530.655	53.280.850
Onderhanden werk DBC's PAAZ	2.410.782	2.167.903
Onderhanden werk DBC's/ DBC zorgproducten GRZ	1.699.138	1.513.738
Af: ontvangen voorschotten	55.649.005	58.136.014
Totaal onderhanden werk	<u>7.353.918</u>	<u>1.984.627</u>

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's/ DBC zorgproducten per zorgverzekeraar	Gerealiseerde projectkosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. CZ	36.435.741	0	36.435.741	0
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. VGZ	13.032.149	0	11.496.300	1.535.849
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. Achmea	5.282.422	0	5.282.422	0
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. Menzis	1.812.914	0	1.017.000	795.914
OHW DBC's/DBC zorgproducten Zorgverz. Multizorg en DSW	1.462.167	0	65.470	1.396.697
OHW DBC's Zorgverz. Overig	867.610	0	0	867.610
OHW DBC's PAAZ	2.410.782	0	1.352.072	1.058.710
OHW DBC's/ DBC zorgproducten GRZ	1.699.138	0	0	1.699.138
Totaal	<u>63.002.923</u>	<u>0</u>	<u>55.649.005</u>	<u>7.353.918</u>

Toelichting

Op de onderhanden werk posities zijn de ontvangen voorschotten van de zorgverzekeraars in mindering gebracht. Zuyderland Medisch Centrum heeft in totaal € 71,5mln aan voorschotten ontvangen van verzekeraars. Hiervan heeft € 55,6mln betrekking op onderhanden werk uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten en € 15,9mln op nog te factureren DBC-zorgproducten.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum

5. Specificatie vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk financieringsoverschot

	t/m 2013	2014	2015	2016	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-760.477	47.340	-33.453	0	-746.590
Financieringsverschil boekjaar	0	0	0	0	0
Correcties voorgaande jaren	1.692.494	0	0	0	1.692.494
Betalingen/ontvangsten	-844.340	0	0	0	-844.340
Sub-totaal mutatie boekjaar	848.154	0	0	0	848.154
Saldo per 31 december	87.677	47.340	-33.453	0	101.564

Stadium van vaststelling (per erkenning):

Zuyderland Medisch Centrum c c a a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars/ zorgkantoren

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- vorderingen uit hoofde van financieringstekort
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	101.564	2.197.650
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	2.944.240
	101.564	-746.590

Toelichting:

Zuyderland Medisch Centrum heeft de jaren tot en met 2012 definitief afgewikkeld, inclusief de effecten van materiële controles en de aanpassing van het onderhanden werk ultimo 2012. Over de ultimo 2016 opgenomen post nog in de tarieven te verrekenen bedragen in de balans is overeenstemming over de omvang en wijze van afwikkeling bereikt. Het saldo van € 0,1mln betreft het Centrum voor Bijzondere Tandheelkunde (€ 103k) en voormalig Ziekenhuis Orbis (-€ 2k).

6. *Vorderingen en overlopende activa*

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Vorderingen op debiteuren	64.927.387	105.812.929
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	23.884.851	2.038.930
Vordering uit hoofde van garantieregeling kapitaallasten	1.200.000	11.033.407
Overige vorderingen	145.665	3.011.990
Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen	138.671	798.112
Vooruitbetaalde bedragen	1.829.924	2.989.452
Nog te ontvangen bedragen	8.054.490	8.893.291
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3.017.558	7.023.762
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>103.198.546</u>	<u>141.601.873</u>

Toelichting:

Vorderingen op debiteuren: De post debiteuren betreft met name vorderingen op zorgverzekeraars. Deze zijn fors gedaald ten opzichte van vorig jaar door de uitbetaling in 2016 van de grote inhaalfacturatie over 2015 welke heeft plaatsgevonden in december 2015. De voorziening die in aftrek op de vorderingen inzake debiteuren is gebracht vanwege verwachte oninbaarheid bedraagt € 1.582k (2015: € 1.519k).

Nog te factureren omzet DBC's/ DBC-zorgproducten: hierin zijn de DBC-zorgproducten opgenomen welke ultimo 2016 zijn vrijgegeven maar nog niet zijn gefactureerd. Op deze post is een bedrag van € 15,9mln in mindering gebracht als gevolg van ontvangen voorschotten van zorgverzekeraars.

Vordering uit hoofde van garantieregeling kapitaallasten: De openstaande vordering van €1,2mln heeft betrekking op 2015. Alle voorgaande jaren zijn afgewikkeld.

De overige vorderingen zijn gedaald door in 2016 ontvangen gelden betreffende subsidie zorgopleidingen en vorderingen CBT.

Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen: Doordat Stichting Zuyderland Medisch Centrum betalingen verricht ten behoeve van andere Zuyderland organisatie-onderdelen vanwege salarissen en crediteuren ontstaan rekening-courant verhoudingen met andere organisatie-onderdelen. De rekeningcourant posities worden maandelijks zoveel mogelijk afgerekend.

Nog te ontvangen bedragen: het saldo eind 2016 heeft voornamelijk betrekking op de nog te factureren personele en materiële uitleen en de nog te factureren bedragen aan andere zorginstellingen.

Alle vorderingen hebben een kortlopend karakter (< 1 jaar).

7. *Liquide middelen*

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Bankrekeningen	13.499.432	431.664
Kassen	52.565	50.213
Totaal liquide middelen	<u>13.551.997</u>	<u>481.877</u>

Toelichting:

De liquide middelen van €13,6mln staan, met uitzondering van € 143k aan bankgaranties, ter vrije beschikking.

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Kapitaal	1.134.408	1.134.408
Algemene en overige reserves	54.786.491	68.981.961
Totaal eigen vermogen	<u>55.920.899</u>	<u>70.116.369</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-16</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.134.408	0	0	1.134.408
Totaal kapitaal	<u>1.134.408</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.134.408</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-16</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-16</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves	68.981.961	-14.195.470	0	54.786.491
Totaal algemene en overige reserves	<u>68.981.961</u>	<u>-14.195.470</u>	<u>0</u>	<u>54.786.491</u>

Garantievermogen

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Totaal groepsvermogen	55.920.899	70.116.369
Totaal achtergestelde lening	8.567.000	8.567.000
Totaal garantievermogen	<u>64.487.899</u>	<u>78.683.369</u>

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2016 en resultaat over 2016

De specificatie is als volgt :

	<u>Eigen vermogen</u>	<u>Resultaat</u>
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:		
Stichting Zuyderland Medisch Centrum	55.920.899	-14.195.470
Stichting Zuyderland Zorgconcern	34.427.378	2.230.608
Stichting ZBC Zuyderland	869.001	0
Stichting Beheer Kunstcollectie Zuyderland	798.418	22.587
Stichting ZBC Zuyderland Eyescan	-1.935	-1.935
Holding ZMS BV - agioreserve	325.965	0
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>92.339.726</u>	<u>-11.944.210</u>

Toelichting:

Het geconsolideerd eigen vermogen van het Zuyderland concern bedraagt € 92,3mln per eind 2016. Eind 2015 bedroeg het eigen vermogen € 104,3mln.

De daling van het eigen vermogen is het gevolg van het negatieve geconsolideerde resultaat in 2016 (-€ 11,9mln).

9. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-16	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie- en veranderkosten	101.014	852	101.866	0	0
Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen	3.972.452	907.333	571.658	0	4.308.127
Voorziening langdurig zieken	1.118.527	0	0	535.111	583.416
Voorziening ziektewet tijdelijke dienstverbanden	58.350	12.579	0	0	70.929
Voorziening financiële gevolgen 65+	204.886	58.096	0	0	262.982
Voorziening reguliere PLB uren	17.472.224	6.593.150	3.063.918	0	21.001.456
Voorziening eenmalige bijschrijving 200 PLB uren	1.976.836	26.299	0	218.815	1.784.320
Voorziening WGA verzekeringen eigen risico	0	887.409	0	0	887.409
Voorziening onregelmatigheidstoeslag	0	1.923.057	0	0	1.923.057
Voorziening medische aansprakelijkheid	6.339.017	1.850.245	492.645	791.813	6.904.804
Totaal voorzieningen	31.243.306	12.259.020	4.230.087	1.545.739	37.726.500

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-16 €
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	23.834.546
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	13.891.954
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	6.262.671

Toelichting:

Voorziening reorganisatie- en veranderkosten 2009: Deze voorziening diende ter dekking van de in 2009 gestarte (voormalig) Orbis brede reorganisatie ten behoeve van de kosten voor een sociaal plan in verband met de afbouw van personeel. De onttrekking heeft betrekking op de daadwerkelijk gemaakte kosten in 2016. Er zijn geen toekomstige verplichtingen meer waardoor deze voorziening volledig is afgewikkeld.

Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen: De voorziening uitgestelde personeelsbeloningen betreft de toekomstige verplichtingen die Zuyderland heeft inzake jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98% (in 2015 bedroeg de rekenrente 1,62%). In de berekening is tevens rekening gehouden met verwachte toekomstige salarisstijgingen en verwachte tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

Voorziening langdurig zieken: Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van de op de balansdatum bestaande verplichting inzake de loondoorbetaling van personeelsleden die per deze datum arbeidsongeschikt zijn. De voorziening is berekend tegen 100% salariskosten in het eerste jaar en 70% in het tweede jaar, verhoogd met sociale lasten. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening ziektewet tijdelijke dienstbetrekkingen: In het kader van de modernisering Ziektewet is in 2014 gekozen voor eigenrisicoschap voor de Ziektewet Flex. Hiervoor is een voorziening getroffen aan de hand van de lopende dossiers. De voorziening wordt elk jaar opnieuw berekend aan de hand van gegevens van tijdelijke personeelsleden die per balansdatum ziek uit dienst zijn.

Voorziening financiële gevolgen 65+: Voor het eigenrisicoschap WGA (werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten) is een verzekering afgesloten. Vanwege de wetwijziging omtrent de AOW leeftijd vallen enkele medewerkers die een WGA uitkering ontvangen niet onder de dekking vanaf hun 65e leeftijd. Hiervoor is een voorziening opgenomen. De huidige voorziening voorziet wel in deze dekking. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een rekenrente van 0,98%.

Voorziening PLB uren: Er is een voorziening getroffen voor de opgebouwde PLB rechten van alle medewerkers.

Voorziening éénmalige bijschrijving 200 PLB uren: De voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45 tot en met 49 jarigen. Bij de bepaling van de omvang van de voorziening is op basis van ervaringscijfers, rekening gehouden met het personeelsverloop.

Voorziening WGA (werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten) verzekering eigen risico: Zuyderland Zorgcentra is eigen risicodragers voor de WGA. Vanaf 2016 is besloten om bij de huidige verzekeraar maar voor 50% verzekerd te zijn. Voor het gedeelte van 50% waarover Zuyderland risico loopt is een voorziening opgenomen. De voorziening is nominaal gewaardeerd.

Voorziening onregelmatigheidstoeslag: Vooruitlopend op het eindbod van de nieuwe cao ziekenhuizen heeft de NVZ geadviseerd om een bedrag te reserveren dat in 2017 tot en met 2019 als eenmalige uitkering uitbetaald dient te worden ter compensatie van de niet uitgekeerde onregelmatigheidstoeslag over vakantie-uren met betrekking tot voorgaande jaren (2012-2014).

Voorziening medische aansprakelijkheid: Uit deze voorziening wordt het eigen risico in verband met aansprakelijkheid gedekt. Het ultimo jaar opgenomen bedrag heeft betrekking op mogelijke uitkering van schades en is geactualiseerd voor het maximale risico. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	371.679.975	359.218.750
Achtergestelde leningen	8.567.000	8.567.000
Herfinancieringsfee	-630.000	-840.000
Overige langlopende schulden	2.946.107	4.373.909
Totaal langlopende schulden	382.563.082	371.319.659

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2016	2015
	€	€
Stand per 1 januari	403.331.874	354.488.834
Bij: nieuwe leningen	41.693.099	84.556.651
Af: aflossingen	39.406.874	34.873.611
Af: herfinancieringsfee	-210.000	840.000
	405.828.099	403.331.874
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	26.211.124	36.386.124
Stand per 31 december	379.616.975	366.945.750
Bij: Leaseverplichtingen	4.373.907	6.097.262
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar leaseverplichting	1.427.800	1.723.353
Stand langlopende schulden per 31 december	382.563.082	371.319.659

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	27.638.924	38.109.477
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.), balanspost	382.563.082	371.319.659
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	264.854.553	290.868.409

Toelichting:

De schulden kredietinstellingen zijn per saldo in 2016 toegenomen met € 12,5mln. Dit bedrag is opgebouwd uit trekkingen van nieuwe leningen (€ 41,7mln), aflossingen (€ 39,4mln) en daling van de aflossingsverplichtingen komend boekjaar (-€ 10,2mln).

De nieuwe leningen zijn aangetrokken ter financiering van de nieuwbouw en ten behoeve van fusie en ICT investeringen.

De aflossingsverplichtingen voor het jaar 2017 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Bij de fusie financiering is € 58mln van de langlopende leningen administratief omgezet in een achtergestelde tranche Deze tranche is achtergesteld op de overige leningen van het bankenconsortium en kan vanaf 2021 worden omgezet in de Hoofdtranche als de balansratio voor en na conversie tenminste 25% bedraagt. Het bankenconsortium beschouwt de achtergestelde tranche als eigen vermogen bij de berekening van de balansratio.

De achtergestelde leningen zijn verstrekt door Provincie Limburg (€ 5.000k), gemeente Heerlen (€ 2.682k) en gemeente Brunssum (€ 885k). De looptijd van deze achtergestelde leningen is langer dan 5 jaar.

De herfinancieringsfee heeft betrekking op de kredietovereenkomst die bij de fusie met het bankenconsortium is afgesloten. Deze wordt lineair over vijf jaar ten laste van het resultaat gebracht.

De overige langlopende schulden betreffen leaseverplichtingen. Deze verplichtingen komen met name voort uit een met ABN AMRO lease NV gesloten leasecontract met betrekking tot de energiecentrale. Daarnaast betreft de leaseverplichting ook lease van medische apparatuur en inventaris hoofdzakelijk bij De Lage Landen.

11. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	6.163.195	27.890.158
Crediteuren	20.258.476	29.763.553
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	27.638.924	38.109.478
Belastingen en sociale premies	13.115.501	12.370.163
Schulden inzake pensioenen	2.679.617	2.172.745
Nog te betalen salarissen	1.179.559	1.852.964
Vakantiegeld	9.045.993	8.646.068
Vakantiedagen	3.843.308	3.980.969
Overige schulden	12.331.419	11.304.941
Nog te betalen kosten	24.952.738	14.203.905
Vooruitontvangen opbrengsten	939.752	2.747.620
Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen	36.425.819	33.897.701
Rekening Courant Maatschappen	0	2.117.746
Schulden op groepsmaatschappijen	284.110	210.795
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>158.858.411</u>	<u>189.268.806</u>

Toelichting:

Schulden aan kredietinstellingen: In 2016 zijn de schulden aan kredietinstellingen afgenomen met € 21,7mln. Deze afname is met name het gevolg van inhaalfacturaties over het jaar 2015. De totale werkkapitaalfaciliteit van Zuyderland Medisch Centrum bedraagt € 50mln, ultimo 2015 wordt hiervan geen gebruik van gemaakt.

Naast deze werkkapitaalfaciliteit beschikt Zuyderland Medisch Centrum over een RC faciliteit ter hoogte van € 6,2mln ultimo 2016. De limiet van deze faciliteit wordt tot 0 gereduceerd in opeenvolgende 3 maandelijkse termijnen van elk € 167k.

Crediteuren: de daling wordt veroorzaakt doordat eind 2015 enkele grote facturen betreffende de nieuwbouw open stonden welke in 2016 zijn betaald.

Aflossingsverplichtingen langlopende leningen: De aflossingsverplichting van langlopende leningen betreft € 26,2mln aflossing aan langlopende leningen en € 1,4mln aan financial lease verplichtingen. Voor een nadere specificatie van de langlopende schulden wordt verwezen naar bijlage overzicht 1.7 langlopende leningen.

Belastingen en sociale premies: dit betreft de te betalen loonheffing en sociale premies over de salarissen en eindejaarsuitkering van december 2016.

Nog te betalen kosten: de stijging betreft met name nog te betalen honorarium kosten aan Medisch Specialistisch Bedrijf.

Rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen: De rekening-courant met overige Zuyderland organisatie-onderdelen bestaat uit een vast deel van € 37mln op Zuyderland Zorgcentra BV en uit variabele schulden cq vorderingen die voor zover mogelijk maandelijks worden afgewikkeld. Deze variabele vorderingen en schulden bestaan voornamelijk uit door ZMC te ontvangen bedragen en opbrengsten ten behoeve van andere Zuyderland organisatie-onderdelen en ingehuurde diensten bij andere Zuyderland organisatie-onderdelen. De renteberekening 2016 over het vaste deel van het rekeningcourantsaldo vindt plaats op basis van 1-jaars Euribor + 1,0% opslag. Over het variabele deel wordt geen rente in rekening gebracht.

Rekening courant maatschappen: alle rekening courant posities met de maatschappen zijn afgewikkeld in 2016.

Alle schulden hebben een kortlopend karakter.

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument (MBI) kan door de minister van VWS worden ingezet bij overschrijdingen van het macrokader zorg. Het macrobeheersinstrument is een middel om de zorguitgaven in de medisch-specialistische zorg (MSZ) binnen de afgesproken kaders te houden. Het MBI is één van de afspraken uit het Bestuurlijk Hoofdlijnenakkoord in de MSZ vanaf 2012. Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 bestaat nog geen inzicht in de realisatie van het MBI-plafond 2015 en 2016.

Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een MBI-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, die afhankelijk is van de realisatie van het MBI-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk.

Zuyderland Medisch Centrum is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken of er uiteindelijk sprake zal zijn van een daadwerkelijke verplichting voor de instelling voortkomende uit het MBI. Hierdoor is deze mogelijke verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van Zuyderland Medisch Centrum per 31 december 2016.

Trials

Als toonaangevend Topklinisch Opleidingsziekenhuis wordt binnen Zuyderland Mensgebonden Wetenschappelijk Onderzoek (MWO) uitgevoerd. Bij MWO zijn zowel interne specialisten, patiënten, externe onderzoekers als externe financiers betrokken. Inzake deze onderzoeken ("trials" genaamd) worden afspraken gemaakt die invulling geven aan de omvang, vraagstelling, uitvoering en financiering van deze trials. Medio 2016 zijn er signalen ontvangen waaruit kan blijken dat er mogelijk verrichtingen binnen de trials niet rechtmatig zijn gedeclareerd aan de verzekeraars. Hierdoor bestaat het risico dat trialverrichtingen ten onrechte zijn geregistreerd binnen DBC's van reguliere zorgverlening. Als gevolg hiervan zijn trials mogelijk onterecht door de zorgverzekeraars vergoed. Zuyderland heeft dit signaal serieus genomen en betrokken partijen zoals MSB, NZa en zorgverzekeraars direct op de hoogte gebracht. Zuyderland heeft opdracht verstrekt om deze signalen verder te onderzoeken. Aangezien Zuyderland in de huidige fase van het onderzoek geen betrouwbare schatting kan maken van de omvang van mogelijk onrechtmatig handelen, is er geen voorziening opgenomen in de 2016 jaarrekening. Het financiële risico voor Zuyderland wordt mogelijk beperkt doordat er in de afgelopen jaren met zorgverzekeraars afspraken zijn gemaakt over het gedeeltelijk declareren van overproductie. Indien er derhalve sprake zou zijn van onterecht ingediende declaraties zou dit gedeeltelijk verrekenend kunnen worden met deze niet-vergoede overproductie.

Waarborgfonds voor de Zorgsector

Stichting Zuyderland Medisch Centrum is toegelaten tot het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ). Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft in het kader van het WfZ-deelnemerschap een obligoverplichting richting het WfZ. Dit houdt in dat indien het eigen vermogen van het WfZ onvoldoende zou blijken om aan de garantieverplichtingen te voldoen, dan kan WfZ indien het WfZ zou worden aangesproken op zijn garantieverplichtingen, een beroep doen op financiële hulp van de deelnemers. Deze hulp wordt in dat geval geboden in de vorm van renteloze leningen aan het WfZ. De omvang van het obligo bedraagt maximaal 3% van de restantschuld van de geborgde leningen van de deelnemer. De omvang van dit obligo bedraagt ultimo 2015 €2,7mln. Daarnaast is aan het waarborgfonds een met de banken gedeelde hypotheekstelling verstrekt voor een bedrag van €900mln, zijnde het huidige saldo van nog te betalen aflossingen, rente en kosten.

Aansprakelijkheden

Overeenkomstig de afgesloten kredietovereenkomst per 18-12-2014 met het bankenconsortium (ING Bank NV, ABN AMRO Bank NV, NV Bank Nederlandse Gemeenten, Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. en Coöperatieve Rabobank Parkstad Limburg) treedt Stichting Zuyderland Medisch Centrum op als kredietnemer en kan indien opportuun worden aangesproken om alle verplichtingen van de andere kredietnemer Zuyderland Zorgcentra BV aan de banken na te komen, als ware het verplichtingen van de entiteit zelf.

Zuyderland Medisch Centrum is aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken entiteiten.

Overzicht zekerheden

Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft diversen langlopende leningen op basis van een hypotheek, waarvan enkele met een waarborgovereenkomst van het WfZ. Voor de langlopende leningen en hierop rustende zekerheden wordt verwezen naar 1.7 Overzicht langlopende schulden.

Daarnaast zijn alle roerende zaken, vorderingen, verzekeringen, bankrekeningen, intellectuele eigendomsrechten en domeinnamen en aandelen van Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de overige schuldenaren verpand aan het bankenconsortium, zoals vastgelegd in de kredietovereenkomst. Tevens is hierin vastgelegd dat intra-groep schulden en vorderingen zijn achtergesteld op de schulden bij het consortium.

De energiecentrale, diverse medische apparatuur en inventaris zijn geleased. De lease maatschappijen hebben hierop een pandrecht gevestigd.

Meerjarige financiële verplichtingen

Specificatie meerjarige financiële verplichtingen naar looptijd:

	Aantal	Contracten afgesloten in:					totaal
		2016	2015	2014	t/m 2013	2013	
		€	€	€	€	€	
Contracten met looptijd 1 jaar	453	682.873	9.680.097	644.655	3.061.871	14.069.496	
Contracten met looptijd 2 jaar	12	0	642.877	0	280.838	923.715	
Contracten met looptijd 3 jaar	17	1.133.938	3.161.213	955.543	0	5.250.694	
Contracten met looptijd 4 jaar	12	0	43.044	2.101.526	35.358	2.179.928	
Contracten met looptijd => 5 jaar	61	2.127.447	6.697.896	481.137	3.885.963	13.192.443	
Totaal	102	3.944.258	20.225.127	4.182.861	7.264.030	35.616.276	

Toelichting:

In de meerjarige financiële verplichtingen zijn de jaarlijkse verplichtingen opgenomen. Op basis van de looptijden kunnen de totale verplichtingen bepaald worden. Van het totaalbedrag van € 35,6mln heeft € 31,9mln betrekking op onderhoudscontracten en servicecontracten, € 3mln op huurcontracten en € 0,7mln op leasecontracten.

In 2013 heeft een leverancier een claim ingediend tegen (voormalig) Atrium Medisch Centrum Parkstad. De uitkomst van de juridische procedures is nog onbekend. Vanwege de hoge mate van onzekerheid is hier geen voorziening voor opgenomen.

Sinds 2012 zijn bepaalde (dure) medisch-specialistische geneesmiddelen onder de ziekenhuisbekostiging gebracht. Het gaat hier om geneesmiddelen die deel uitmaken van de medisch-specialistische behandeling en onder de titel 'ziekenhuisverplaatste' zorg in de thuissituatie worden toegediend. Deze verstrekking van geneesmiddelen aan extramurale cliënten in het kader van ziekenhuisverplaatste zorg door ziekenhuizen is een btw-belaste prestatie tegen 6%, zoals ook bij apothekers.

Concreet betekent dit dat Zuyderland vanaf 1 januari 2012 6% btw dient af te dragen over de extramurale verstrekking van een aantal dure geneesmiddelen en de btw op de bijbehorende inkoopkosten kan terugvorderen. Vanwege systeemtechnische beperkingen en een aantal inhoudelijke onzekerheden is de financiële impact hiervan echter nog niet volledig te kwantificeren. De Belastingdienst is geïnformeerd over het feit dat Zuyderland nog niet voldoet aan de btw verplichtingen omtrent de extramurale verstrekking van dure geneesmiddelen. Met de Belastingdienst is overeengekomen dat de begindatum van de door te voeren correcties 1 januari 2013 is (i.p.v. 1 januari 2012). Correcties over 2013 dienen uiterlijk 31 december 2017 ingediend te worden bij de Belastingdienst.

Bankgaranties

<u>Kredietverstrekker</u>	<u>Begunstigde</u>	<u>Huurovereenkomst</u>	<u>Maximum bedrag</u>
			€
ABN AMRO Bank	ING Real Estate Investment Management B.V.	Appartementencomplex Greenpark en Springfield; Smithlaan 1 t/m 49 en nr. 53 t/m 89 te Sittard-Geleen	111.720
ABN AMRO Bank	Van Dessel Beheer B.V.	Economiestraat 8 te Sittard-Geleen	15.500
ABN AMRO Bank	P.H.M. Caenen	Bunderstraat 31 te Meerssen	564
ABN AMRO Bank	Vixia B.V.	Millenerweg 8 te Sittard-Geleen	15.650
Rabobank	Sanoforum B.V.	Prins Hendriklaan 376 te Brunssum	150.000
			293.434

Financiële instrumenten

Voor een toelichting op de financiële instrumenten wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

1.6 Mutatieoverzicht materiële en financiële vaste activa

1.6.1 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen €	Machines en installaties €	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting €	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa €	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa €	Totaal €
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	437.152.962	101.942.424	244.897.738	23.442.783	0	807.435.907
- cumulatieve afschrijvingen	146.411.000	41.187.665	125.321.707	0	0	312.920.372
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>290.741.962</u>	<u>60.754.759</u>	<u>119.576.031</u>	<u>23.442.783</u>	<u>0</u>	<u>494.515.535</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	39.552.074	5.040.364	22.783.349	7.870.025	0	75.245.812
- afschrijvingen	18.317.606	5.970.443	28.491.781	0	0	52.779.830
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	9.321.569	233.799	9.587.050	0	0	19.142.418
.cumulatieve afschrijvingen	9.321.569	233.799	9.587.050	0	0	19.142.418
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	13.841.901	915.696	0	26.446.636	0	41.204.233
cumulatieve afschrijvingen	9.683.870	873.727	0	0	0	10.557.597
per saldo	4.158.031	41.969	0	26.446.636	0	30.646.636
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>17.076.437</u>	<u>-972.048</u>	<u>-5.708.432</u>	<u>-18.576.611</u>	<u>0</u>	<u>-8.180.654</u>
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	453.541.566	105.833.293	258.094.037	4.866.172	0	822.335.068
- cumulatieve afschrijvingen	145.723.167	46.050.582	144.226.438	0	0	336.000.187
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>307.818.399</u>	<u>59.782.711</u>	<u>113.867.599</u>	<u>4.866.172</u>	<u>0</u>	<u>486.334.881</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0 / 2 / 2,5 / 5 / 10%	5 / 10 / div. %	5 / 10 / 20%	0,0%		

1.6.2 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen €	Overige deelnemingen €	Vorderingen op groepsmaat- schappijen €	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen) €	Overige effecten €	Vordering op grond van compensatieregeling €	Te verrekenen afschr.inz. buiten gebruik gestelde MVA €	Totaal €
Boekwaarde per 1 januari 2016	11.410.254	0	885.098	0	535.546	0	2.784.899	15.615.797
Kapitaalstortingen	511.471	0	0	0	0	0	0	511.471
Resultaat deelnemingen	2.160.282	0	0	0	0	0	0	2.160.282
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstrekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	150.000	0	0	150.000
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	-60.879	0	0	0	0	-60.879
(Terugname) waardeverminderingen	-67.535	0	0	0	-68.950	0	-894.579	-1.031.064
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening verlieslatende deelnemingen	-663.642	0	0	0	0	0	0	-663.642
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>13.350.830</u>	<u>0</u>	<u>824.219</u>	<u>0</u>	<u>616.596</u>	<u>0</u>	<u>1.890.320</u>	<u>16.681.965</u>

1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2016

Leningen O/G

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossingen in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd eind 2016	Aflossingswijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		€	jaar		%	€	€	€	€	€	jaar		€	
ING (33.3%) / RABO (33.3%) / BNG (33.3%) - Lening A	24-nov-11	45.000.000	14	Hypotheclair	4,210%	25.000.000	0	2.500.000	22.500.000	10.000.000	9	lineair	2.500.000	Zie toelichting aangegeven met *
BNG - Lening B1	1-aug-13	20.000.000	30	Hypotheclair	4,055%	18.666.666	0	666.667	17.999.999	14.666.667	27	lineair	666.667	WfZ-borging, zie ook *
BNG - Lening B2	3-feb-14	15.000.000	30	Hypotheclair	4,160%	14.500.000	0	500.000	14.000.000	11.500.000	27	lineair	500.000	WfZ-borging, zie ook *
BNG - Lening C1	1-feb-13	6.000.000	20	Hypotheclair	3,610%	5.400.000	0	300.000	5.100.000	3.600.000	16	lineair	300.000	WfZ-borging, zie ook *
BNG - Lening C2	3-feb-14	8.000.000	20	Hypotheclair	3,915%	7.600.000	0	400.000	7.200.000	5.200.000	17	lineair	400.000	WfZ-borging, zie ook *
BNG - Lening C3	2-nov-15	10.000.000	20	Hypotheclair	1,540%	10.000.000	0	500.000	9.500.000	7.000.000	19	lineair	500.000	WfZ-borging, zie ook *
BNG - Lening C4	1-mrt-16	6.000.000	20	Hypotheclair	1,850%	0	6.000.000	0	6.000.000	4.500.000	19	lineair	300.000	WfZ-borging, zie ook *
ING (33.3%) / RABO (33.3%) / BNG (33.3%) - Lening D	2-apr-13	45.000.000	23	Hypotheclair	5,110%	38.000.000	7.000.000	2.250.000	42.750.000	31.500.000	19	lineair	2.250.000	Zie toelichting aangegeven met *
ING (37.5%) / RABO (37.5%) / BNG (25%) - Lening E	2-apr-13	20.000.000	13	Hypotheclair	4,8075%	20.000.000	0	2.000.000	18.000.000	8.000.000	9	lineair	2.000.000	Zie toelichting aangegeven met *
ABN AMRO - Lening I	1-okt-08	172.800.000	30	Hypotheclair	6,7815%	165.600.000	0	7.200.000	158.400.000	122.400.000	22	lineair	7.200.000	Zie toelichting aangegeven met * en **
ABN AMRO - Lening J	1-okt-08	14.250.000	20	Hypotheclair	6,820%	13.250.000	0	1.000.000	12.250.000	7.250.000	12	lineair	1.000.000	Zie toelichting aangegeven met *
ABN AMRO - Lening K	3-feb-11	31.300.000	6	Hypotheclair	2,1523%+6mnds Euribor	15.650.000	0	15.650.000	0	0	0	lineair	0	Zie toelichting aangegeven met *
ING (33.3%) / RABO (33.3%) / BNG (33.3%) - Lening M	2-jan-15	45.000.000	8	Hypotheclair	2,15%+3mnds Euribor	37.168.901	7.831.099	0	45.000.000	9.375.000	6	lineair	5.625.000	Zie toelichting aangegeven met *
ABN AMRO - Lening N	2-jan-15	39.750.000	11	Hypotheclair	2,15%+3mnds Euribor	9.387.750	20.862.000	3.020.750	27.229.000	19.342.000	9	lineair	0	Zie toelichting aangegeven met *
BNG	31-mei-02	4.084.000	16	Hypotheclair	5,355%	544.533	0	272.267	272.266	0	0	lineair	272.267	Overheidsgarantie Gemeente Kerkrade
Nederlandse Waterschaps Bank	2-mei-03	12.252.000	18	Hypotheclair	4,460%	4.084.000	0	680.667	3.403.333	0	5	lineair	680.667	WfZ-borging, geselecteerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	20-dec-04	4.290.000	29	Hypotheclair	4,090%	2.659.250	0	148.250	2.511.000	1.769.750	17	lineair	148.250	WfZ-borging, geselecteerd door hypotheek
BNG	9-mrt-05	21.000.000	14	Hypotheclair	3,667%	5.250.000	0	1.500.000	3.750.000	0	2	lineair	1.500.000	WfZ-borging, geselecteerd door hypotheek
Nederlandse Waterschaps Bank	14-mrt-05	6.250.000	11	Hypotheclair	3,455%	450.000	0	450.000	0	0	0	lineair	0	WfZ-borging, geselecteerd door hypotheek
BNG	1-sep-07	5.524.093	15	Hypotheclair	4,423%	2.393.773	0	368.273	2.025.500	184.136	6	lineair	368.273	WfZ-borging, geselecteerd door hypotheek
Provincie Limburg	23-dec-11	5.000.000	11	Achternesteld	7,500%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	6	einde looptijd	0	Overheidsgarantie Provincie Limburg
Gemeente Heerlen	1-feb-12	2.682.000	12	Achternesteld	7,500%	2.682.000	0	0	2.682.000	2.682.000	7	einde looptijd	0	Overheidsgarantie Gemeente Heerlen
Gemeente Brunssum	16-mrt-12	885.000	11	Achternesteld	7,500%	885.000	0	0	885.000	885.000	6	einde looptijd	0	Overheidsgarantie Gemeente Brunssum
Totaal						404.171.873	41.693.099	39.406.874	406.458.098	264.854.553			26.211.124	

Toelichting:

De nieuwe leningen hebben betrekking op de nieuwbouw en renovatie in Heerlen (totaal € 38mln), de financiering van de Fusie en ICT kosten (€ 37,2mln) en een fluctuerende egalisatielening om de schuldverhoudingen binnen het bankenconsortium gelijk te houden (€ 9,4mln).

* Deze leningen zijn opgenomen in de kredietovereenkomst van het bankenconsortium met als effectieve datum 1-1-2015, geselecteerd door een hypotheek, diverse verpandingen (zie toelichting onderdeel 13) en een overeenkomst gedeelde zekerheden op WfZ-activa.

** Per 1-1-2015 is € 58mln van deze lening administratief omgezet in een achternestelde tranche met een werkelijke rente van 7,5%. Deze tranche is achternesteld op de overige leningen van het bankenconsortium en kan vanaf 2021 worden omgezet in de Hoofdtranche als de balansratio voor en na conversie tenminste 25% bedraagt. Het bankenconsortium beschouwt de achternestelde tranche als eigen vermogen bij de berekening van de balansratio.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum

Financial lease 2016

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke-lijke rente	Restschuld 31 december 2015	Nieuwe leningen in 2016	Aflossingen in 2016	Restschuld 31 december 2016	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd eind 2016	Aflossings-wijze	Aflossing 2017	Gestelde zekerheden
		€	jaar		%	€	€	€	€	€	jaar		€	
Amstel Lease	17-jan-08	12.552.720	10	Financial Lease	4,155%	5.161.047	0	1.108.550	4.052.497	0	2	Annuitair	1.155.497	Energie Centrale
De Lage Landen	1-sep-11	155.551	7	Financial Lease	4,850%	66.137	0	23.666	42.471	0	2	Annuitair	25.012	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-sep-11	416.310	5	Financial Lease	4,290%	61.503	0	61.503	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-okt-11	64.855	5	Financial Lease	4,250%	10.770	0	10.770	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-nov-11	29.738	5	Financial Lease	4,250%	5.477	0	5.477	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-nov-11	70.037	5	Financial Lease	5,260%	12.899	0	12.899	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-nov-11	57.134	5	Financial Lease	4,250%	10.523	0	10.523	0	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
Medi Lease (via DLL)	6-apr-10	22.566	5	Financial Lease	12,394%	883	0	0	883	0	0	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-12	189.166	5	Financial Lease	5,510%	41.914	0	41.914	0	0	1	Annuitair	0	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-feb-12	229.908	5	Financial Lease	5,440%	54.988	0	50.643	4.346	0	1	Annuitair	4.346	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-mrt-12	56.955	7	Financial Lease	5,720%	27.957	0	8.289	19.668	0	3	Annuitair	8.776	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-feb-12	43.750	5	Financial Lease	5,440%	10.464	0	9.637	827	0	1	Annuitair	827	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-apr-12	102.495	5	Financial Lease	5,010%	27.957	0	22.224	5.733	0	1	Annuitair	5.732	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-apr-12	103.887	5	Financial Lease	5,010%	28.336	0	22.527	5.809	0	1	Annuitair	5.810	Medische Apparatuur
Medi Lease (via DLL)	14-sep-12	698.205	5	Financial Lease	5,440%	144.743	0	92.433	52.310	0	1	Annuitair	52.308	Inventaris
Medi Lease (via DLL)	14-sep-12	190.000	5	Financial Lease	5,440%	39.387	0	25.154	14.233	0	1	Annuitair	14.234	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-sep-12	140.420	5	Financial Lease	4,870%	28.887	0	18.482	10.405	0	1	Annuitair	10.405	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-sep-12	322.490	5	Financial Lease	4,870%	66.341	0	42.445	23.896	0	1	Annuitair	23.896	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-13	348.293	5	Financial Lease	4,870%	87.883	0	49.469	38.414	0	2	Annuitair	38.414	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-mrt-13	201.490	5	Financial Lease	4,550%	57.955	0	30.507	27.448	0	2	Annuitair	23.624	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-13	144.485	5	Financial Lease	4,500%	36.403	0	20.503	15.900	0	2	Annuitair	15.901	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jan-13	50.088	5	Financial Lease	4,480%	12.618	0	7.107	5.511	0	2	Annuitair	5.511	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-apr-13	80.113	5	Financial Lease	4,520%	23.948	0	12.239	11.709	0	2	Annuitair	9.467	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-jul-13	188.255	5	Financial Lease	4,300%	64.913	0	30.760	34.153	0	2	Annuitair	23.707	Medische Apparatuur
De Lage Landen	1-dec-13	30.521	5	Financial Lease	4,720%	13.328	0	5.634	7.694	0	20	Annuitair	4.333	Medische Apparatuur
Totaal		16.487.432				6.097.261	0	1.723.355	4.373.907	0			1.427.800	
Totaal Langlopende Schulden (incl. financial lease)						410.269.134	41.693.099	41.130.229	410.832.005	264.854.553			27.638.924	

Toelichting:

De financial lease is onder te verdelen in drie clusters. De lease van de energie centrale bij ABN AMRO Lease, de lease van apparatuur en inventaris van de Centrale Sterilisatie Afdeling bij Medilease en de lease van medische apparatuur bij De Lage Landen. In 2016 zijn geen nieuwe financial lease contracten afgesloten.

1.8 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten CBT Heerlen	400.000	542.396
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	515.043.471	501.709.352
Overige zorgprestaties	26.175.852	26.811.782
Totaal	<u>541.619.323</u>	<u>529.063.530</u>

Toelichting:

In de opbrengsten zorgverzekeringswet betreft grotendeels de DBC omzet van het ziekenhuis. Deze is gestegen als gevolg van prijseffect, volumestijging en mixeffecten. Deze volumestijging komt voort uit het feit doordat er in 2015 een lagere productie is gedraaid als gevolg van diverse incidentele gebeurtenissen zoals de ingebruikname van gebouw Q en de systeemintegratie.

Overige zorgprestaties betreft met name 1^e lijns diagnostiek. Als gevolg van systeemintegratie in 2015 zijn deze pas medio 2016 gefactureerd. Hierdoor heeft er in 2016 een neerwaartse bijstelling van de omzet over 2015 plaatsgevonden van € 3,0 mln. De daling van de werkelijk omzet over 2016 bedraagt € 4,6mln als gevolg van tariefdalings en overhevelingen van de 1^e lijns omzet naar de DBC omzet.

14. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	619.704	574.450
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	20.335.406	23.415.681
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	5.088.325	4.124.299
Totaal Subsidies	<u>26.043.435</u>	<u>28.114.430</u>

Toelichting:

De post Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS betreft met name subsidies voor de Stageplaatsen Zorg.

De beschikbaarheidsbijdragen betreft de ontvangen beschikbaarheidsbijdrage voor Artsen in Opleidingen (AIO's) en subsidies vanuit het Fonds Ziekenhuis Opleidingen (FZO) voor Zuyderland Medisch Centrum en Zuyderland GGZ.

De post Overige subsidies betreft met name subsidie kwaliteitsimpuls, subsidies voor opleidingen en loonkostensubsidies.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Overige dienstverlening	1.054.065	2.020.410
Overige opbrengsten	24.223.473	26.535.093
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	<u>25.277.538</u>	<u>28.555.503</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten bestaan uit doorbelaste materiële en personele kosten aan derden, waaronder verhuur van het vastgoed van de zorgboulevard aan BV Exploitatie Zorgboulevard, doorbelasting van personeel aan maatschappen, doorbelasting OK verrichtingen aan Obesitas kliniek en doorbelasting van medicatie aan Meander groep en Sevagram.

LASTEN

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt :

	2016	2015
	€	€
Lonen en salarissen	215.132.888	207.325.653
Sociale lasten	34.847.678	32.568.367
Pensioenpremie	18.198.835	17.544.817
Andere personeelskosten	9.765.179	10.010.477
Binnen Zuyderlandconcern verrekenende personeelskosten	-5.478.357	-5.370.938
Subtotaal	272.466.223	262.078.376
Personeel niet in loondienst	9.346.001	8.336.378
Totaal personeelskosten	<u>281.812.224</u>	<u>270.414.754</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>4.522</u>	<u>4.451</u>

Toelichting:

Bij lonen en salarissen zijn de brutokosten aangegeven. De aan derden doorberekende kosten zijn opgenomen bij de bedrijfsopbrengsten (overige dienstverlening). De personele bezetting betreft alle werknemers inclusief oproepkrachten, doch exclusief stagiaires, BVP-leerlingen, specialisten in vrij beroep, consultants, alpha-hulpen, overig ingehuurd personeel, vrijwilligers en intern doorberekende personeelsleden. De stijging van de personeelskosten worden voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de bezetting en door CAO gerelateerde effecten, waaronder de vorming van een voorziening onregelmatigheidstoelage over vakantiedagen met betrekking tot voorgaande jaren ter hoogte van € 1,9mln.

De binnen Zuyderland concern verrekenende personeelskosten hebben betrekking op de in rekening gebrachte kosten van de ondersteunende en faciliterende organisatieonderdelen van Stichting Zuyderland Medisch Centrum aan de andere organisatieonderdelen van het Zuyderland concern.

17. Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	2016	2015
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	52.779.830	47.716.858
- financiële vaste activa	963.529	1.110.533
Totaal afschrijvingen	<u>53.743.359</u>	<u>48.827.391</u>
Binnen Zuyderlandconcern verrekenende afschrijvingskosten	-1.602.593	-1.340.693
Totaal afschrijvingen	<u>52.140.766</u>	<u>47.486.698</u>

17a. Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	1.203.024
Totaal	<u>0</u>	<u>1.203.024</u>

Toelichting:

De afschrijvingen in 2016 zijn met name gestegen als gevolg van de opening van de nieuwbouw in Heerlen in september 2015, de ingebruikname van het nieuwe ZIS/EPD in juni 2015 en door de gefaseerde oplevering van diverse renovatie projecten op locatie Heerlen. Daarnaast zijn de afschrijvingen gestegen als gevolg van de verkorte bedrijfseconomische levensduur van gebouw Y op locatie Heerlen.

De bijzondere waardevermindering in 2015 betrof een impairment van het gebouw op locatie Kerkrade.

18. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

De specificatie is als volgt:	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	76.410.735	72.072.021
Totaal honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	<u>76.410.735</u>	<u>72.072.021</u>

Toelichting:

Als gevolg van de invoering van de integrale tarieven zijn de honoraria van de vrijgevestigde medisch specialisten vanaf 1 januari 2015 onderdeel van de ziekenhuisomzet. Hierdoor zijn deze kosten vanaf dat moment zichtbaar in de jaarrekening van Zuyderland. In 2016 is € 0,4mln aan honorariumkosten verantwoord met betrekking tot 2015. De overige stijging is gerelateerd aan de stijging van de DBC omzet.

19. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt :	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	12.966.437	13.079.303
Algemene kosten	30.596.621	31.579.515
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	115.753.399	112.716.432
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	8.764.488	8.214.352
- Energie gas	2.070.357	2.416.490
- Energie stroom	2.820.099	2.851.497
- Energie transport en overig	2.090.451	1.972.362
Subtotaal	<u>15.745.395</u>	<u>15.454.701</u>
Huur en leasing	5.215.535	3.827.856
Dotaties en vrijval voorzieningen	1.420.610	974.957
Binnen Zuyderlandconcern verrekenende bedrijfskosten	-4.826.391	-4.784.394
Totaal bedrijfskosten	<u>176.871.606</u>	<u>172.848.370</u>

Toelichting:

Patiënt- en bewonersgebonden kosten: de stijging is met name het gevolg van hogere kosten voor dure geneesmiddelen door een hoger verbruik.

Huur en leasing: de kosten in 2016 zijn gestegen met name als gevolg van de opening van de nieuw locatie Brunssum per 2 mei 2016 en door de verkoop en het terug huren van de locatie Kerkrade per 1 september 2016.

Dotaties en vrijval voorzieningen: de dotatie in 2016 betreft met name de voorziening dubieuze debiteuren voor € 757k (in 2015 bedroeg deze € 638k) en de voorziening voor de verzekering medische aansprakelijkheid voor € 685k (in 2015 bedroeg deze € 231k).

Binnen Zuyderland concern doorberekende bedrijfskosten: deze hebben betrekking op de doorbelaste kosten van de ondersteunende en faciliterende organisatieonderdelen aan de overige organisatie onderdelen binnen het Zuyderland concern.

20. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt :

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Financiële baten		
Rentebaten	35.371	47.588
Resultaat deelnemingen	2.160.282	1.763.596
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	<u>37.849</u>	<u>26.583</u>
Subtotaal financiële baten	2.233.502	1.837.767
Financiële lasten		
Rentelasten	<u>22.133.937</u>	<u>22.938.343</u>
Subtotaal financiële lasten	22.133.937	22.938.343
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>19.900.435</u></u>	<u><u>21.100.576</u></u>

Toelichting:

Het resultaat deelnemingen in 2016 betreft o.a. het positieve resultaat uit de deelnemingen in Holding ZMS BV (€ 607k) en Zuyderland Geestelijke Gezondheids Zorg BV (€ 404k), Parking Atrium BV (€ 260k) en Nederlandse Obesitas Kliniek (€ 479k). Daarnaast betreft dit het hogere positieve resultaat van Zuyderland GGZ BV uit 2015. Door het landelijke uitstel voor de jaarrekening van GGZ is het definitieve resultaat € 337k hoger dan verantwoord in de jaarrekening van Zuyderland Medisch Centrum over 2015. Dit resultaat wordt in 2016 via het resultaat deelnemingen in deze jaarrekening verantwoord.

De daling van de rentelasten in 2016 is met name het gevolg van verantwoording van rentekosten in 2015 die betrekking hadden op 2014 (€ 852k).

21. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Voor een overzicht van uit collectieve middelen gefinancierde topinkomens wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg paragraaf 1.9 onderdeel 24.

22. Honoraria onafhankelijke accountant

Voor een overzicht van de accountantskosten wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting Zuyderland Medisch Centrum en de Stichting Zuyderland Zorg paragraaf 1.9 onderdeel 25.

23. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet zakelijke grondslag.

24. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2016 vastgesteld op 4 mei 2017.

De Raad van Toezicht van Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft de jaarrekening 2016 goedgekeurd op 24 mei 2017.

25. Resultaatbestemming

Het resultaat is geheel toegevoegd aan het eigen vermogen.

26. Gebeurtenissen na balansdatum

Stichting Zuyderland Medisch Centrum is per 1 januari 2017 gefuseerd met Zuyderland Geestelijke Gezondheidszorg BV. Voorheen werd de geestelijke gezondheidszorg binnen het concern vanuit beide entiteiten geleverd. Om organisatorische en administratieve redenen wordt deze zorg vanaf 1 januari 2017 vanuit één juridische entiteit geleverd.

27. Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Raad van Bestuur

Origineel is ondertekend door de voltallige Raad van Bestuur.

Drs. D.M.F. Jongen, voorzitter

Drs. R.E.A. Goffin, CFO

Ing. C. Sterk, lid

Raad van Toezicht

Origineel is ondertekend door de voltallige Raad van Toezicht.

J.J. Verhaegen, voorzitter

Drs. L.R.M. Radix, lid

Drs. W.M. Schouten, lid

Drs. E.G. Scholten, lid

Drs. M.J.A. Eurlings, lid

Drs. A.J. Schuit RA, lid

Prof. Dr. A.W. Heringa, lid

Prof. Dr. J.M.M. Bloemer, lid

2 OVERIGE GEGEVENS

2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Niet van toepassing.

2.2 Nevenvestigingen

Stichting Zuyderland Medisch Centrum heeft geen nevenvestigingen.

3 CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Zuyderland Medisch Centrum

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Zuyderland Medisch Centrum op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2016 van Stichting Zuyderland Medisch Centrum te Heerlen ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zuyderland Medisch Centrum en haar dochtermaatschappijen (samen: 'de groep') en de enkelvoudige jaarrekening. De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Zuyderland Medisch Centrum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0402709

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven
T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het verslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 24 mei 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door M.A. Spaans-den Heijer RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Stichting Zuyderland Medisch Centrum

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de stichting opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.